

DARBININKAS

Vol. LXXI, Nr. 17
Gegužės - May 2, 1986

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

JAV sustiprino spaudimą sąjungininkam imtis griežtesnių priemonių prieš tarptautinius teroristus, ypač Libiją, kuri juos globoja ir moko ir siūnčia jiems skirtų uždavinių vykdyti. Prezidentas Reagan žada šį reikalą išskirti ir Japonijoje įvykiančioje pramoninių valstybių galvų ekonominėje konferencijoje.

Kipro graikų vadas Spyros Kyprianou yra nepatenkintas J.T. gen. sekretoriaus Javier Perez de Cuellar pasiūlytu planu Kiprui tvarkyti ir reikalauja tą planą iš pagrindų pakeisti, nustatant tvirtą terminą Turkijos kariuomenei iš Kipro atitraukti ir suteikiant tarptautinių garantijų, kad Turkija nevykdys antros invazijos į Kiprą.

Sov. S-gos užs. reik. ministrui Ševardnadze pasiūlius, kad Sov. S-gos ir Kinijos nesutariam išspręsti susitikimų šiuo valstybių galvos, Kinija atsakė, kad toks susitikimas būtų nerealaus, nes dar prieš galvų susitikimą turėtų būti pašalintos nesutarius sukėlusios priežastys.

Pagal gynybos departamento pranešimą iš 18 iš Britanijos skridusių F-111 bombonešių Libijos taikinių pulti tik 13 galėjo išmesti bombų krovinį į numatytus taikinius.

Australijos min. pirmininkas Bob Hawke painformavo JAV, kad ji nepasitrauks iš ANZUS (Australijos, Naujosios Zelandijos ir JAV) gynybos pakto, jei N. Zelandija iš jo ir pasitrauktų.

Pietų Afrikos parlamentas specialioje sesijoje numato svarstyti rasių įstatymų reformą, o vyriausybė panaikino Pasų įstatymą, kontroliavusį juodųjų judėjimą, ir įsakė paleisti iš kalėjimų visus nubaustus dėl šio įstatymo nuostatų pažeidimo. Liepos mėn. visi P. Afrikos gyventojai bus apdirpti naujais tapatybės dokumentais.

JAV, Britanija ir Prancūzija vetavo J.T. Saugumo tarybos priimtą rezoliuciją, smerkiančią JAV už karinius veiksmus prieš Libiją. Australija ir Danija balsavo prieš rezoliuciją, o Venecuėla susilaikė.

Austrijos prezidentas Rudolf Kirschlaeger, peržiūrėjęs kandidato į Australijos prezidentus Kurt Waldheim J.T. laikomą bylą, priėjo išvados, kad pagal byloje laikomus dokumentus jis negali būti apkaltintas teisme dėl jo karo metu veiklos.

JAV organai išaiškino didelę ginklų Iranui pardavinėjimo gaują, kurion yra įsivėlė Izraelio armijos atsargos generolas ir amerikietis advokatas, iš viso 17 žmonių.

Prancūzija, susirūpinusi dėl JAV reakcijos į jos draudimą persikristi JAV karo lėktuvams viršum jos teritorijos, pareiškė, kad ji JAV siūlė imtis prieš Libiją daug griežtesnių priemonių net pašalinimo jos diktatoriaus Qadafi.

Sov. S-gos - Afganistano kariuomenės daliniam pavyko apsupty partizanų Zhawar bazę piet rytiniam Afganistane.

Prancūzija įsakė išvykti dar 4 Libijos piliečiams, nes jų buvimas sudarą pavojų viešam saugumui.

JAV karo aviacijos bandymas išmesti Titan raketa elektroniniais prietaisais apdirptų žvalgybos satelitą dėl raketos sprogimo nepavyko, ir dėlto ilgiam laikui bus sutrukdytas Sov. S-gos ir kitų valstybių ginklavimosi eigos sekimas.

IŠ KRONIKOS ARCHYVO

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 67

Pagaliau rajono vadovai atidavė raktus ir mes išvažiavome į Palėvenę, o paskui mus į Palėvenę atskubėjo ir Paplauskas su Aščiagaliečiu. Komisijos nariai jau buvo beeina pradėti tikrinti bažnyčios, kai staiga prie jų prišoko Aščiagalietis ir dar kartą pareikalavo dokumentų. Toks jo elgesys atrodė labai keistas. Komisija nuplėšė įeinamųjų durų antspaudą, pro bokštą užlipo ant bažnyčios. Juos nusekė ir Aščiagalietis.

Prasidėjo ginčas: Aščiagalietis tvirtino, kad bažnyčios sienos — nedegty plytų. Nuo gaisro sutrupėjo. Sienos grius! Komisija patyrinėjusi atsakė, kad "sienos suakmenėjusios. Nėra jokio pavojaus". Aščiagalietis įrodinėjo toliau: "Matote, bažnyčia perplyšusi. Bokštas griūva į vieną pusę, o bažnyčia — į kitą. Pavojus gyvybei!" Tikrai, bažnyčios skliautai, gal nuo karo yra įplyšę skersai, bet anot žinovų, toks plyšimas nepavojingas.

Komisija apžiūrėjusi tarė: "Čia gali ir tankai važiuoti! Pavojaus griūti tikrai nėra." Rajono pirmininkas pasiliko žemai prie bažnyčios sienos. Jis stovėjo ir tylėjo. Aš pasilikau su juo ir aiškinau, kad su kolūkiu sugyvename gerai. Labai norėjau būti su komisija, bet specialiai pasilikau su pirmininku, mat, kunigėlis jau prieš kokį mėnesį vikariai atsuko antspaudą siūlą, atidarėme zakristiją, išsinešėme

komuninę su Švenčiausiuoju ir viską, ko mums reikėjo. Paskui kunigėlis gražiai užsuko siūlą, ir nebeliko didesnės žymės, kas padaryta.

Prisibijojau, kad pirmininkas neapžiūrėtų zakristijos durų, kurias jis pats užanspūdavo, ir kad ko nors įtartinu nepastebėtų, todėl buvau prie jo ir jį kalbinau. Bet pirmininkas nesijudino iš vietos ir liūdnas laukė nulipant komisijos.

Komisijai sugrįžus, vyriausias inspektorius tarė: "galite zakristiją patys atsidaryti". Atsakiau: "Rajonas uždarė. Malonėkite atidaryti, kad paskui nekaltintų." Tuo tarpu buvau atrakingas zakristijos duris. Inspektorius durimis, jas atidarydamas, nutraukė antspaudą, įėjo, aš paskui jį, o už manęs lėkte įlėkė Aščiagalietis, ir, niekam nesiklausant, bet aiškiai ir skubiai susinervavęs kartojo: "Čia nėra jokio pavojaus! Čia nėra jokio pavojaus! Tikrai čia sienos metrinės, suakmenėjusio mūro. Čia jokio pavojaus!" Bet mus kaip tik dėl to "pavojaus" buvo išmetę iš bažnyčios ir iš šios zakristijos!

Zakristijoje surašė protokolą, kad bažnyčia apžiūrėta, kad jai griūti pavojaus nėra ir leidžiama laikyti pamaldas, nurodė, kad varpais neskambintume tol, kol juos suremontuos. Nuorašą paliko ir man. Rajono atstovai buvo pritrenkti. Jie abu tylėjo.

Komisija ėjo tikrinti apdegusio vienuolyno, kuriame buvo ir kolūkio raštinė.

Vėliau žmonės kalbėjo, kad kolūkio vadovams buvę nemažai baimes, nes vienuolyno patalpose buvusi didelė betvarkė. Svečius palydėjau lig vienuolyno kiemo vartų. Po praėjusio penktadienio apžiūros, kaip jau buvo minėta, padarytos su apgaulinga iškilme, rajono valdžia tuojau pranešė Vilniui, kad Palėvenės bažnyčia avarinėje būklėje, nes bokštas griūva į vieną pusę, o pati bažnyčia į kitą.

Dabar rajono valdžia tylėjo, bet dar ne viskas. Gal po gero pusmečio suvažiuo Lietuvos architektai. Paminklų apsaugos atstovas, sakydamas kalbą, dėvavo, kad yra rajonų, kurių vadovybė ne tik nepadaeda meno paminklų užlaikyti, bet dar trukdo juos remontuoti. Tokio rajono pavyzdžiu paminėjo Kupiškio rajoną, kuris trukdė remontuoti Palėvenės bažnyčią.

Bet rajonas nenurimo... Jis dar galėjo kibti prie kolūkiečių, ir kibo. Paskelbė, kad tik kolūkiečių, kurie eis darbo dienomis į talką prie bažnyčios remonto, tikrins šieno atsargas daržinėse. O talka buvo reikalinga.

(Bus daugiau)

Aktorius ir "Darbininko" redakcijos narys, Vitalis Žukauskas sukaktuviniame koncerte praneša apie "Darbininko" nueitą kelią. Tekstas pradėtas spausdinti pračio numerio pirmame puslapy. Nuotr. L. Tamošaitis

IŠ SOVIETINIO POGRINDŽIO

Austrų katalikų žinių agentūra Kathpress informuoja, kad Vakarų pirmą kartą pasiekė naujas Sovietų Sąjungos pogrindžio leidinys apie įvairių krikščioniškųjų bendruomenių būklę Sovietų Sąjungoje.

Tai pirmas tarpkonfesinis — įvairių krikščionių bendrai leidžiamas leidinys, pavadintas

Britanija sulaukė 21 Libijos pilietį už įtarimą, kad jie gali vykdyti sprogdimus. Vakarų Vokietija taip pat stengiasi apsvalyti nuo Libijos piliečių.

Prezidentas Reagan numato vykdyti JAV senato nepatvirtintais SALT II sutarties su Sov. S-ga dėl ginklų kontrolės nuostatas.

Ispanijos socialistinė vyriausybė paleido parlamentą ir paskelbė naujo parlamento rinkimus birželio 22.

"Bulletin" apie religinę padėtį Sovietų Sąjungoje. Leidinio jau yra išėję 29 numeriai, bet Vakarų tik dabar pasiekė trys pasakutiniai, pažymėti datomis nuo praėjusių metų spalio 2 iki lapkričio 20-os. Saugumo sumetimais leidėjai nėra minimi, bet manoma, kad pogrindžio biuletenis yra redaguojamas Maskvoje. Iš tekstų galima suprasti, kad pogrindžio biuletenis apie religinę padėtį Sovietų Sąjungoje buvo pradėtas leisti 1984 metais.

Vakarų dabar pasiekusiuose trijuose biuletenio numeruose pateikiama informacija apie įvairių krikščioniškųjų bendruomenių Sovietų Sąjungoje padėtį.

Tarp kita ko, rašoma apie ukrainiečių katalikų Bažnyčią, kurios veikla yra sovietinės valdžios uždrausta, apie rusų stačiatikių bendruomenės persekio-

jimus, apie kurių Sėkmininkų religinės bendruomenės narių suėmimus, taip pat informuojama apie neoficialiai Sovietų Sąjungoje įsikūrusią piliečių grupę už pasitikėjimo ugdymą tarp Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstybių.

Ši grupė, kurios nariai yra taip pat sovietinės valdžios persekiojami ir areštuojami, jau yra paskelbusi kelis dokumentus, pasisakančius už branduolinių nusiginlavimą tiek Vakaruose, tiek ir Rytuose.

Iš leidinio taip pat patiriama, kad Maskvoje ir Leningrade yra įsisteigusios pogrindyje veikiančios krikščionių grupės kovojančios už religinės laisvės apsaugojimą. Leidinyje pažymima, kad krikščionių persekiojimas Sovietų Sąjungoje paskatino įvairių religinių bendruomenių tikinčiuosius tarpusavyje bendradarbiauti ginant religinę laisvę

"DARBININKO" KELIAS

Aktorius ir "Darbininko" redakcijos nario Vitalio Žukausko žodis, tartas sukaktuviniame koncerte balandžio 13 Kultūros Židinyje.

2

Centras buvo Chicagoje. Čia jau buvo didelis skaičius lietuvių, nors nemažai gyveno ir Pensilvanijos ir kituose rytinio pakraščio miestuose. Bet tai nebuvo kompaktiškai gyvenanti lietuvių masė, o Chicago buvo laikoma lietuvių centras, kaip kad iki dabar išliko. Veikė 10 lietuviškų parapijų, dvi vienuolių kongregacijos — marijonų ir selselių kazimieriečių, dvi dvi kapinės — Šv. Kazimiero ir tautinės, pašalpiniai ar profesiniai susibūrimai, klubai ir pan. Kai kurios draugijos buvo kultūrinės, švietimo ar grynai religinės. Iki 1900 metų veikė 39 draugijos, 7 mokyklos, ėjo katalikiški laikraščiai: Katalikas, Draugas ir Dora, Pažanga, Lietuvių Žinios ir kitokie.

Trumpai susipažinę su tu dvių ideologijinių srovių praeitimi turime to meto išėivijoje vykusių diferenciacijos — priešingų nusiteikimų — visuomeninio gyvenimo vaizdelį. Tai buvo gyvo ir judraus išėivijos gyvenimo laikotarpis.

Ir štai šitame kunkuliavime iškyla, šalia kitų, kunigas Fabijonas Kemešis, vėliau kanauninkas, miręs Sibire.

Stabtelkime ties šiuo neramos dvasios asmeniu, kurio dėka šandien susirinkome pamėnėti, vieno iš lietuviškų spaudos švyturių, "Darbininko" sukakties.

Tai įdomi ir įvairiaspalvė lietuviško charakterio asmenybė, savo plačia veikla ir neišsenkama energija švystėjusi lietuviško gyvenimo sūkuriuose tiek Lietuvoje, tiek Skotijoje, tiek Amerikoje ir vėl Lietuvoje ir pagaliau užbaigusi savo veiklą ištėrmime Sibire.

Būdamas klieriku, susidomi popiežiaus Leono XIII socialinėmis enciklikomis ir jų paveiktas išėina į gyvenimą norėdamas jas pritaikyti kasdieninėse savo pašaukimo ribose. Rengia vakarus, rūpinasi mokytojų paruošimu, steigia kooperatyvus, rašo įvairiems laikraščiams, ragina imtis amatų, prekybos, mokslan jaunuolius stumia, organizuoja blaivybės draugijas, įsijungia į katalikiškas centrinės organizacijas, dirba Vilties redakcijoj, pagelbsti kurti knygynus, bibliotekas.

Jo darbai nepatinka nei rusų valdžiai, nei senesnių pažiūrų klebonams. To pasėkoje išvyksta 1913 metais Skotijon. Tenai redaguoja Išėivų Draugą, veikia su jaunimu, gelbsti išėivijoje esantiems tautiečiams geru žodžiu, patarimu.

1914 metais atvyksta Amerikon — Chicago. Čia vėl metasi į plačios veiklos dirvas. Vikarauja, redaguoja Draugą, dirba katalikų akcijoj, padeda steigti naujas draugijas ar organizacijas. Jo iniciatyva suorganizuojamos Lietuvių Labdaros Sąjunga, Lietuvių RK Moterų Sąjunga ir jos laikraštis Moterų Dirva, daug energijos skiria vyčiams, steigia bibliotekas, vakarinius kursus, organizuoja dramos ratelius, chorus, LRK Susivienijimui įtaigoja turėti savo atskirą laikraštį Garsą. 1914 m. lapkričio 21-22 sukviets politinį katalikų suvažiavimą, įsteigia Tautos Fondą Lietuvos laisvės kovai paremti ir sudaro Amerikos Lietuvių Tarybą.

Sumano suburti lietuvius darbininkus, kad jie būtų organizuota jėga ir galėtų pasipriešinti socialistų daromai įtakai darbininkijai. Tokiai sumanytai draugijai parašo provizorinius įstatus, kurie buvo svarstyti, gi suburtiems darbininkams būtina turėti savas laikraštis. Kadangi Chicagoje jau buvo katalikiškų laikraščių, tai kun. F. Kemešis nutaria vykdyti rytinį pakraštį ir pasirenka Bostoną. Kodėl į Bostoną, o ne kokį kitą rytinio pakraščio miestą? Atsakymas gali

būt paaiškinamas tuo, kad Bostone smarkiai veikė vadinamasis kairysis blokas. Socialistinių idėjų skelbimas vyko per rytiniam pakraštėje ėjusius laikraščius Keleivį, Kovą ir kitus, kurie aštriai puolė katalikų Bažnyčia ir kunigiją, daug žmonių patraukdami į socialistinių grupių eiles.

Nors Chicagoje ir buvo socialistinių pažiūrų atstovų, bet didesnės įtakos rytiniam pakraščiu nedarė. Rytinį pakraštį savo sferoje turėjo "Keleivis", padedamas "Maikio ir Tėvo" — tuo metu populiariu dialogu. Be to Chicago jau turėjo katalikiškai ideologijai puoselėti spaudos.

Reikėjo būti kovos centre, tad ir buvo pasirinktas Bostonas, kad galima būtų vesti kovą pirmose linijose, kad galima būtų darbą tęsti katalikiškam bare.

Savo sumanymui radęs pritarimą, kun. Kemešis, sušauktam steigiamajame susirinkime 1915 metais balandžio 10 d. įkuria ne tik darbininkų draugiją, bet ir jo paruošti įstatai priimami, nutarta įsteigti savo spaustuve ir leisti savo laikraštį pavadintą Darbininku. Tos naujosios darbininkus apjungiančios draugijos buvo toks pilnas vardas: Lietuvių Romos Katalikų Šv. Juozapo Darbininkų Sąjunga. Sutrumpintai vadinta Lietuvių Darbininkų Sąjunga ir naudojami LDS inicialai steigiant kuopas.

Šv. Juozapo vardas minimas, kaip darbininkų globėjo.

Sumanymas buvo įgyvendintas 1915 metais rugsėjo 19 d., kada pasirodė pirmasis Darbininko numeris.

Savo pirmajame vedamajame buvo taip rašoma:

DARBININKAS Nr. 1
Metai I — Organas Lietuvių Rymo-katalikų švento Juozapo Darbininkų Sąjungos, So. Boston, rugsėjo 19 D. 1915.

Tegul bus pagarbintas Jėzus Kristus,

BROLIAI DARBININKAI IR SESERS DARBININKĖS

Štai susilaukėte dar vieno svečio. Tai "Darbininkas", kuris lankys jūsų namus kas antra diena iš Bostono.

Bepigu ateiti tokiam svetei, kuris yra laukiamas. Tiek, kurie "Darbininką" įsteigė ir leidžia, žino, kad didžiama mūsų brolių darbininkų ir seserų darbininkų priims tą naują svečią maloniai su atviromis rankomis. "Darbininko" leidėjai žino, kad lietuvių darbininkai besirūpinami savo darbininkiškas reikalais, nori visada būti gerais lietuviams ir gerais katalikais, jie žino, kad darbininkams atsibodo iki gyvo kaulo visi bandymai atplėšti juos nuo Katalikų Bažnyčios ir nuo lietuvių tautos. Ir dėlto, kad jie žinojo ir žino, jie (L.D.S. — Lietuvių Darbininkų Sąjunga) neatbojo visų piktų pranašavimų, intarimų, negudrių spėlojimų, kurie buvo daromi mūsų tikėjimo ir tautos priešininkų, jie pergalėjo visas kliūtis ir sunkenybes ir štai "Darbininkas" eina į platų pasaulį — budinti, kelti ir rinkti į krūvą brolių darbininkų — ne su neapykantas, pagiežos žodžiais, bet vandan To, kurs atnešė ant žemės ramybę geros valios žmonėms.

Kas gi rūpės "Darbininkui"? Visų pirmą gyvieji darbininkų reikalai. "Darbininkas" dėlto ir atsirado, kad kėlus aikštėn, aiškintus ir, kiek galima, patenkinus visus tikruosius ir svarbiuosius reikalus. Tie, kurie lig šiol buvo paėmę iš savo rankas rūpesnį šiais reikalais — užvylė. Jie leidosi į praigaistingą, prieštikybė kovą, gyvieji — gi darbininkiški reikalai liko kaip ir užmiršti. Tuo tarpu gi tie reikalai yra taip dideli ir svarbūs, kad seniai jau laikas pradėti rimtai jais rūpintis. Dar-

(nukelta į 2 psl.)

Tryptinis, New York tautinių šokių ansamblis, su savo nepailstančia vadove Jadvyga Matulaitiene Kultūros Židinio scenoje. Darbininko sukakties proga ansamblio vadovė visų šokėjų vardu įteikė 70 dol. dovaną. Nuoširdus aciu visiems. Nuotr. L. Tamošaitis

IŠ OKUPOOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Vilniuje, Meno darbuotojų rūmuose, įvyko Lietuvos architektų sąjungos dešimtiesis suvažiavimas. Į jį buvo susirinkę architektai, kitų kūrybinių organizacijų atstovai, statybininkai, vadovaujantys ministerijų ir žinybų darbuotojai. Atskaitinį pranešimą apie respublikos Architektų sąjungos veiklą 1980-1985 m. padarė šios kūrybinės organizacijos valdybos pirmi-

Savaitės įvykiai

Vietnamas, reaguodamas dėl JAV karinių veiksmų prieš Libiją, nutraukė pasitarimus su JAV dėl ten dingusių Vietnamo karo metu JAV karių lavonų ieškojimo.

J.T. Saugumo taryba pratęsė 3 mėn. taikos priežiūros dalinių mandatų Libane. Už pratęsimą pirmą kartą balsavo ir Sov. S-ga.

Italijos min. pirmininkas Bettino Craxi įspėjo Libiją, kad bet kurie teroristiniai veiksmai prieš Italijos teritoriją esančius objektus ar žmones bus atitinkamai atsieti.

Bulgarija dar 1984 m. savo pranešimuose J.T. prisipažindavo, kad jos teritorijoje gyvena turkų, čigonų, žydų, graikų ir kitokios kilmės piliečių, bet 1985 m. ji privertė tautinių mažumų piliečius priimti bulgariškas pavardes, o šiais metais jau ir nepripažįsta, kad ten galėtų būti etninių mažumų.

Filipinuose, praėjus entuziazmui dėl prezidento Marcos pašalinimo, daugelis gyventojų pradeda abejoti dabartinės prezidentės Corazon C. Aquino sugebėjimu valdyti kraštą ir spręsti gyvybines krašto problemas.

Libija, išlaikiusi per dvi savaites areštuotus katalikų vyskupą Giovanni I. Martinelli, vieną vienuolę ir tris kunigus, visus paleido.

Sudano dvi savaites trukusius parlamento rinkimus laimėjo centrinė Umma partija, kurios vadas Sadiq al Mahdi turėtų būti ministeriu pirmininku. Antroji savo atstovų gausumu yra kraštutinė dešinioji partija — Tautinis islamo frontas. Pirmoji partija siekia panaikinti buv. prezidento Gaafar al-Nimeiry įvestus islamo įstatymus, o pastaroji — juos dar labiau sugriežinti.

Europos bendrosios rinkos valstybių užs. reik. ministerių konferencija, Graikijai protestuojant, nutarė imtis griežtesnių priemonių prieš Libiją, sumažinti jos atstovybių personalą iki absoliutaus minimumo ir suvaržyti Libijos piliečių įvažiavimą.

OPEC valstybių aliejaus ministrai savo konferencijoj susitarė dėl bendros aliejaus gamybos kvotos 16.7 mil. statinių per dieną, bet nepajėgė jos pa-skirstyti atskiram valstybėm.

ninkas A. Rasteika.

— Vilniuje surengta respublikinė literatūros vertėjų konferencija. Pranešimą apie prozas vertimus padarė "Vagos" leidyklos vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas V. Visockas, apie poezijos vertimus — Rašytojų sąjungos literatūros konsultantas A. Valionis ir apie vaikų bei jaunimo literatūros vertimus — "Vyčio" leidyklos vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas V. Martišius. Šiuo metu su respublikos leidyklomis aktyviai bendradarbiauja daugiau kaip 250 vertėjų.

— Įkurtas pirmasis respublikoje medikų ir technikos specialistų visuomeninis susivienijimas "Biosignalas". Į jį susibūrė Kauno medicinos ir Kauno radijo matavimo technikos mokslinio tyrimo instituto specialistai. Svarbiausias susivienijimo tikslas — organizuoti bendrus tyrimus konstruojant, gaminant ir išbandant naujus aparatus, eksperimentine ir praktine medicinai.

— Klaipėdos senamiestyje iškilo Lietuvos mokslinės-techninės informacijos ir techninės analizės mokslinio tyrimo instituto Klaipėdos skyriaus priestatas. Jame įsikūrė respublikinės mokslinės-techninės bibliotekos Klaipėdos skyriaus bendroji, specialistų ir mikrofišų skaitykla, yra 130 vietų posėdžių salė.

— Rygoje atidaryta Pabaltijo akvarelės paroda. Pabaltijo dailininkai šiai parodai pateikė maždaug 400 darbų.

— Lietuvos liaudies ūkio pasiekimų parodų rūmuose veikia Eltos fotokronikos surengta fotografijos paroda. Joje pasakoma apie respublikos ekonomikos, kultūros, socialinio gyvenimo laimėjimus per laikotarpį

tarp dviejų partijos suvažiavimų. Ekspozicijoje — 150 darbų.

— Komunalinio ūkio projektavimo institute parengtas Vilniaus senamiesčio 9-ojo kvartalo kompleksinės rekonstrukcijos projektas. Šis kvartalas yra pačiame miesto centre, ribojamas J. Paleckio, Labdarių, L. Geros gatvių ir Lenino prospekto.

— Lietuvos meno darbuotojų rūmuose latvių kino režisierius Jamis Streičas pristatė žiūrovams savo naują filmą "Susitikimas Paukščių Take". Tai jaudinantis pasakojimas apie žmonių likimus karo sūkuriuose, savotiška žmogaus gyvenimo kelio alegorija. Filmu scenarijų parašė karo veteranė Ingrida Sokolova, remdamasi savo biografijos bruožais. J. Streičas nebe pirmą kartą susitinka su vilniečiais kino mėgėjais. Anksčiau jau buvo surengtos jo filmų "Teatras", "Baltųjų naktų spalvos limuzinas", "Svetimos aistros" (pagal M. Sluckio romaną) premjeros.

— Vlado Varčiko biografinio meno veikėjo, ilgamečio pedagogo, smuikininko kūrybinę ir visuomeninę veiklą ženklinančią darbštumą ir ryškų talentą. Jau 40 metų V. Varčikas ruošia muzikos jaunuoyną Kauno J. Naujalo meno mokykloje. Jo auklėtiniai, baigę studijas konservatorijoje, tapo žinomų muzikų kolektyvų — Vilniaus kvarteto, Valstybinės filharmonijos simfoninio Lietuvos valstybinio akademinio operos ir baletu teatro Kauno ir Klaipėdos muzikinių teatrų orkestrų artistais, Valstybinės konservatorijos, M.K. Čiurlionio, J. Naujalo ir kitų dėstytojais. Atvykę pagerbti savo mokytojo, auklėtiniai kartu su jaunaisiais moksleiviais surengė koncertą mokyklos salėje.

Apie V. Varčiko kūrybinį kelią, sėkmingą pedagoginę veiklą kalbėjo gausiai susirinkę bendradarbiai, svečiai. Už ilgametį vaisingą darbą, septyniadešimtųjų

gimimo metinių proga V. Varčikas apdovanotas garbės raštu.

— Neseniai Maskvoje, "Krokodilo" žurnalo redakcijoje, buvo įteikti laureatų diplomai ir premijos už geriausius 1985 metais šiame leidinyje paskelbtus kūrinius. Apdovanojimą pelnė Vytautė Žilinskaitė už humoriską "Analizės", pirmą kartą išspausdintą "Tiesos" laikraščio "Popierinių gėlių" skyrelyje. Tai jau trečias diplomus ir premija, kuriuos "Krokodilas" skiria šiai lietuvių rašytojai.

— Naują, modernų miegamąjį korpusą gavo Birštono kurorto "Spalio" sanatorija. Vienu metu jame galės apsigyventi 100 žmonių, su profsąjungų keliais atvykusių gydytis lėtinių susirgimų. Profsąjungų lėtorių valdymo taryba čia stato ir naują vandens bei purvo gydyklą, kuri turės 80 vonių ir apie 50 purvo kušečių. Gerinama ir Palangos kurorto senatorinio gydymo bazė. Miesto pakraštyje, pakeičiant j Vanagrūpę, greta jau veikiančios naujos purvo gydyklos, statoma kurorto poliklinika ir vandens gydykla. Rekonstruojami ir plečiami "Gintaro" poilsio namai Druskininkų kurorte kyla dar vienas naujas Vilniaus sanatorijos 152 vietų miegamasis korpusas.

— Lietuvos liaudies rašytojo, akademiko Vinco Mykoliaičio Putino butas — muziejus įrengtas Liepos 21-osios gatvėje, dešimtu numeriu pažymėtame name, kuriame jis gyveno ir kūrė 1947-1967 metais. Muziejų sudaro trys memorialiniai kambariai. Juose atkurta autentiška aplinka — yra rašytojo baldai, iš trijų tūkstančių knygų susidedanti biblioteka, paveikslai, asmeninio naudojimo daiktai. Įrengta ir standinė ekspozicija, pasakojanti apie čia gyvento lai kotarpio V. Mykoliaičio - Putino kūrybinę, taip pat mokslinę bei pedagoginę veiklą. Lankytojai gali pamatyti rašytojo rankraščius, jo ranka redaguotus tekstus, paskaitų konspektus, portretines fotografijas.

— Lietuvos valstybinės filharmonijos mažoji salė daug klausytojų sukvieta į liaudies artisto Raimundo Katiliaus koncertą. Smuikininkas pradėjo naują ciklą — "Sonatos smuikui ir fortepijonui raida". Koncerte klavesinu grojo Gediminas Kviklys.

— Naujas tualetinis muilas "Venta" su kaštonų ir čiobrelų priedais sukurtas muilo fabrike. "Lietuvos muilo" emblema ženklinančius gaminius — tualetinį muilą "Meta", "Rytas", "Putas", kvapnų "Neringos" gabaluką. Naujasis skystas muilas plaukams plauti "Dilgynė" su natūraliu dilgynių ekstraktu. Šių gaminių receptus sukūrė fabriko laboratorijos darbuotojas D. Urbonienė ir G. Bakonienė. Pirkėjai pamėgo dailiai įpakotus suvenyrinius "Nevežio", "Šatrijos", "Birutės", "Pelenės" muilus. Šiemet panevėžiečiai muilo gamintojai pateiks vartotojams 4.5 tūkstančių tonų tualetinio ir 300 tonų skysto muilo.

— Meno darbuotojų rūmų raudonojoje salėje įvyko kompozitorės Onutės Narbutaitės kūrybos vakaras. Vakara vedė muzikologė Audronė Žiūraitytė. Klausytojai girdėjo jaunosios kompozitorės mintis apie muziką, jos sukurtos poezijos posmų. O. Narbutaitė kalbėjo apie vaikų muzikos problemas. Skambėjo kompozitorės kamerinė muzika: kvartetas "Atverk užmaršties vartus". Kūrinius atliko Vilniaus kvartetas, Vilniaus universiteto kamerinės muzikos ansamblis bei "Museum muzikum" ansamblis.

— Lietuvos televizija pakvietė žiūrovus į susitikimą su jaunais dainorėliais — šiemet jau septintą kartą vyksta tradicinis vaikų ir moksleivių konkursas "Dainų dainelė — 86". Keturiuose turuose dalyvavo 104 kolektyvai iš 28 rajonų. Konkurso laureatas pasakė šį vertinimo komisija, vadovaujama liaudies artisto E. Kaniavos, o baigiamasis koncertas įvyks gegužės 27 Akademiniam operos ir baletu teatre.

S.L.K.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 718 441 - 2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOS, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir angliškų knygų apie Lietuvą, plokštelių, sveikinimo kortelių, gintaro, baltinukų, juostų, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliui pastatyti.

KENFIELD FUNERAL HOMES — Beach Memorial Chapel, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706. 813 360 - 5577. Pasadena Memorial Chapel, 200 Pasadena Ave. S., St. Petersburg, FL 33707. 813 345-9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pletūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžionas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinti 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753 - 7232.

NEW JERSEY, NEW YORK, CONNECTICUT. — "Lietuvos Atsiminimai", ketvirtad. nuo 7 iki 8 val. vak. iš WNYM 1330 AM. Sekmad. 1:05 - 3 val. popiet iš WSOU 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Direkt., 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11384. Tel. 718 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MUSŲ VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODY SALE

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius.
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

109 - 22 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privatizavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (718) 441 - 0909
Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIŲNĖS

I LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office 718 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$15.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Lietuviška spauda kviečia visus

Pereitame "Darbininko" numerį šioje vietoje buvo prisiminta Lietuvos pagrindinio spauda. Tikrai prisiminti ir laisvą lietuvių išėjimą spaudą. Juk tai mūsų spauda!

Dabartinė mūsų spauda juk palaiko mūsų tautinę gyvybę ir tą gyvybę išreiškia. Spauda apžvelgia visus mūsų gyvenimo klausimus. Ji panaši į tą ant laivo denio budintį jūrininką, kuris pastebi pavojus ir tuoj įspėja laivo įgulą, kad reikia reaguoti. Ji primena įvairius reikalus, išryškina jų svarbą. Ir tai ji atlieka labai efektingai, vienai ar kitaip nuteikdama žmones.

Spauda ryškina mūsų tautinius interesus ir mus labiau sucementuoja, išryškina lietuvius patriotus, kurie savo pavyzdžiu veikia lietuvišką bendruomenę.

Tikrai spauda yra mūsų jėga ir pasididžiavimas. Sunkiose išėjimo sąlygose, be valstybės paramos, savo pačių sumanumu ir talka esame sukūrę tokią didelę ir įvairią tautinę spaudą. Reikia ją išlaikyti.

Spauda mus informuoja apie lietuvišką draugiją, koloniją, paraprijų, lietuvišką banką, kredito unijų veiklą. Sėdėdami savo kambaryje, mes lengvai per spaudą apžvelgiame visą lietuvišką gyvenimą. Spauda ir yra mūsų lietuviškojo gyvenimo pulsas.

Kad tas svarbus veiksnys būtų ir toliau veiksmingas, jis reikalingas paramos. Taip yra, šiandien net dideli Amerikos laikraščiai kartais nebeišlaiko konkurencijos ir bankrutuoja. Tai ką bekalbėti apie mažus etninių grupių laikraščius. Jų padėtis yra dar sunkesnė.

Paskutiniu laiku nuolat kyla popieriaus kainos, kyla ir darbas. Ateina laikas keisti spausdinimo mašinas ir įvairias priemones. Senosios mašinos nusidėvėjo, jom aplopyti fabrikai dalių nebe-

gamina. Reikia pereiti į naujas sistemas, naują spausdinimo procesą. tai pareikalauja daug pinigų.

Kiti sako, kad lietuvišką laikraščiu esą per daug. Nieko nėra per daug, kai rūpinamasi savo tautos gerove ir jos ateitimi. Reikia kuo daugiau balsų, kurie šauktų—laisvės, laisvės! Anksčiau buvo kur kas daugiau lietuviškų laikraščių. Jau bus kokia 30 metų, kai nusistovėjo ta padėtis, kaip išėina mums gerai žinomi laikraščiai. Tad ir vėta ir prasminga juos išlaikyti ir paremti.

Mūsų parama gali būti keletriopa: surasti prenumeratorių, įteikti aukų.

Prenumeratoriai labiausiai rūpi, nes ankstesnis skaitytojai išmiršta. Juos turi pakeisti nauji. Tai kiekvienas surastis naujas skaitytojas laikraščiu yra didelė dovana. Nepatingėkime ir savo aplinkoje suraskime skaitytojų savo pamėgtam laikraščiu. Šiuo atveju prašome surasti "Darbininkui" naujų skaitytojų.

Laikraščiai laukia ir aukų. Suraskime aukotojų, pridėkime auką prie prenumeratos mokestio. Tegu paaukvoja ir organizacijos, kurios visada naudojasi spaudos patarnavimais.

Lietuviška spauda gyvuoja per 100 metų. Ji atliko labai svarbų vaidmenį. Ji buvo pagrindinis veiksnys mūsų tautiniame atbudime, paskui ji vedė į nepriklausomybę, ryškino mūsų tautos paskirtį ir okupacijų metais palaikė mūsų patriotizmą ir vėl būrė naujiems uždaviniais. Okupuotoje Lietuvoje nėra spaudos laisvės, ten rašoma tik tai, ką įsako partija, kas naudinga okupantui. Todėl mes, gyvendami laisvėje, turime atremti jų spaudos iškraipymus, turime dar labiau įtaigoti ir kovoti su mūsų priešais. Iš čia išplaukia toks svarbus mūsų spaudos vaidmuo.

Su dideliu susidomėjimu Philadelphia visuomenė laukė Lietuvių Bendruomenės ruošiamo pavasario renginio. Ir kaip nesidomėti. Šį kartą laukėme iš Clevelando atvykstančios Liudo ir Aleksandros Sagių vadovaujamos Grandinėlių šokių grupės.

Philadelphia kolonija nėra didelė, bet šį vakarą salę pripildė keturių generacijų publika. Lygiai 7 v.v. užgستا šviesos. Dirigentės Ritos Klirionės mostui paklusta orkestras ir salę pripildo muzikos garsai, o sceną gražūs, energingi, jaunystę žydintys šokėjai.

Nuo pirmo šokio "Iš toli ir iš aplinkui", iki paskutinio "Sudiev", jie užbūrė Philadelphia publiką savo grakštumu ir įs gyvenimu į šokių turinį. Tai nebuvo paprasti šokiai. Žiūrovams atrodė, kad jie stebi vaidinimą ar kokį muzikinį veiklą. Šokėjai savo judesiais, veido išraiškomis ir puikia vaidyba pasakojo apie mūsų senoviskus papročius, darbus ir žaidimus.

Sėki juos, matai jų šypsenas ir žėrinčias akis, rodos, tėra tik toks gražus ir mielas lietuviškas pasaulis. Gerklėje sustoja kamuolys, kūnas paširpsta ir siela kur tai pakyla... Taip gerai, džiugu ir kartu graudu.

Šokis veja šokį. Štai Viliotinis, Rusnietis, Jaunimo žaidimas. Čia scenoje pasirodo Renė Motiejūnaitė, kuri savo solo partiją atliko nepaprastai grakščiai ir žaismingai parodydama daug vaidybinio gabumo. nuo jos neatsiliko šaukus ir energingas Alvidas Jasinevičius. toliau Talkšokis ir ypatingai įdomus Juostų šokis.

Antroje dalyje "Duktė viena namie liko" buvo visos grupės labai puikiai atliktas, bet ypatingai gerai savo vaidmenis atliko

GRANDINĖLĖS VIEŠNAGĖ PHILADELPHIJOJE

(ATVAŽIAVO, UŽBÜRĖ, IŠVAŽIAVO)

motina — Daiva Madjad, tėvas — Linas Vyšnionis, duktė — Audra Gedrytė ir bernėlis — Edis Blumentalis. Jie pasirodė, kaip geri šokėjai ir talentingi aktoriai, įnešdami daug lengvo ir malonaus humoro. Audra Gedrytė tikrai prilygo prie profesionalės šokėjos.

Trečioje dalyje išskirtinai puiki buvo Rūta Staniškytė, atlikdama jaunosios rolę Sadutėje. Ji taip į savo vaidmenį įsijautė, kad atrodė, tikrai esanai jaunoji, su ašarom akyse atsiveikianti savo drauges. Jai lygus savo talentu, kaip grakštus, geras ir dailus šokėjas, jaunojo vaidmenyje, buvo Darius Steponavičius.

Toliau buvo atlikti vestuviniai šokiai: Rezginėlė, Dovanų šokis, Suktinis ir mergaičių šokis Kuškinėlis. Vyrai joms nepasidavė ir sušoko su klumpėmis Pakeltkoji, kuris publikai ypatingai patiko. Teko stebėtis jų vikrumu, nes programa jau tęsėsi daugiau kaip pusantros valandos, o jie dar buvo pilni energijos.

Paskutinis šokis Kupolinis ypač efektingas, šokamas su vainikais, šviesomis ir stilizuotu lauzu.

Programai pasibaigus padėkos žodį tarė Philadelphia LB apylinkės pirmininkė Teresė Gečienė. Įteikiamos gelės, dar vienas Grandinėlių "Sudiev" ir uždanga užsidaro. Dar ilgai publika plojo nenorėdama skirstytis. Deja, programa baigta.

Pasibaigė dar vienas spektaklis, bet Grandinėlei, tai tik dar vienas laimėjimas, o ateityje jų bus daug daugiau. O koks tai

milžiniškas darbas, tokią programą atlikti. Kiek čia įdėta darbo valandų, energijos, talento ir, žinoma, daug noro ir pasiaukojimo.

Grandinėlė yra lyg aukštos kokybės laikrodinis, besisukęs ant trijų pagrindinių ašių — tai Liudo Sagio, Aleksandros Sagienės ir Ritos Klirionės. Viskas šiame ansamblyje yra išbalansuota, sukoordinuota, išieškota. Pradedant nuo šokio choreografijos, jo kompozicijos, muzikos orkestracijos, iki paskutinės tautinių drabužių detalės, juostelės pločio, sagų skaičiaus ant šokiui pritaikytos vyriškos liemenės, ar mergaitės rankoje nešamos gelytės spalvos.

Šokių atlikimas priklauso L. Sagiui. Jis daugiausiai naudoja prof. J. Lingio choreografiją, pridėdamas daug savo kompozicijos. Pasak jo "Be Lingio mes šiandieną neturėtume tiek daug ir tokių įdomių šokių. Lingys praturtino mūsų šokių lobyną juos išieškodamas ir užrašydamas. Nors jo gyvenimo sąlygos buvo komplikotos, bet jis liko ištikimas tikrai autentiškam lietuviškam šokiui, be svetimųjų ar skolinių. Dėka jo viso gyvenimo darbo, mes šiandien galime jais džiaugtis. Juose mes randame tikrą mūsų žemės sielą."

Jeigu L. Sags yra šios grupės galva, tai A. Sagiėnė — jos širdis. Jai tenka visa tvarka, drausmė, administracinis darbas ir tautinių drabužių bei kostiumų suprojektavimas. Visa tai yra jos lakios vaizduotės kūryba. Beveik 90 proc. visų tautinių dra-

bužių yra nuaudusios Aldona Vaitonienė ir Danutė Šiupinienė, o pasiuvo Marcelė Kazlauskienė ir Angela Vrana.

Visai muzikinei daliai, gaidų, orkestracijai, orkestro paruošimui ir dirigavimui vadovauja Rita Klirionė, padedama Nancy Santa.

Išvardinau Grandinėlių vadovus ir keletą išskirtinų šokėjų, bet negalėčiau nepaminėti visų kitų grupės narių. Iš tiesų reikėtų pasakyti, kad Grandinėlėje visi šokėjai yra tikrai geri, kitokių pas juos iš viso nėra. Philadelphia spektaklyje dalyvavo (be anksčiau minėtų) dar: Siga Bankaitytė, Asta Puškoriūtė, Lena Vyšnionytė, Mary Ann Abromitis, Rėda Ardytė, Auksė Bankaitytė, Vija Bulblytė, Nida Marcinkevičiūtė, Ilona Čiuberkytė-Schmid, Aida Bulblytė, Lilė Geležytė, Kristina Motiejūnaitė, Ina Šilgalytė, Kristina Šiupinytė, Diana Staniškytė, Krista Vedehytė ir Nijolė von Kiparski. Berniukai šokėjai: Algis Mainelis, Algis Nagevičius, Romas Plodžinskas, Linas Biliūnas, Gintas Gaška ir Darius Šilgalis.

Mums Philadelphiaje buvo ypač malonu matyti Rėdą Ardytę šokėjų tarpe. Ji čia gimė, augo ir lankė lituanistingą mokyklą. Dar būdama visai mažytė ji sakė, kad kada nors šoks Grandinėlėje. Štai jos noras išsipildė, linkime jai sėkmės.

Orkestro grojo šie asmenys: Nancy Santa — fleita, John Rynes — klarnetas, Cheryl White — klarnetas, Rimas Biliūnas — akordeonas, Rita Klirionė — elektr. vargonėliai, Ilona Kuprevičiūtė — trimitas, Barbara A. Converse — valtorna ir David Bacon — tuba.

Philadelphia publika yra labai dėkinga už tokią puikią Lietuvių Bendruomenės suruoštą pavasario renginio programą. Prie šio renginio prisidėjo visa Bendruomenės valdyba, bet daugiausiai darbo, rūpesčio ir jėgų įdėjo nepailstanti valdybos pirmininkė Teresė Gečienė.

Daug spektakliui padėjo vietinis Vytautas Bagdonavičius, tvarkydamas renginio apšvietimą, ir Gema Kreivėnaitė, gražiai apipavidalindama programos viršelį.

Linkime ir toliau Grandinėlei taip gražiai puoselėti lietuvišką meną.

Julija Dantienė

"Grandinėlės" šaukus šokėjai. Nuotr. Daivos L. Blynas

KELIONĖ SU "JUODĄJA GULBE"

ATSIMINIMAI IŠ 1926 METŲ

R. A. VILKAS

2

Valties užpakalyje — du buo, pakeltas aukščiau borto ir uždengtas. Po juo — patalpa, net ir durėlės įtaisytos.

Valtį buvo galima irkluoti su šešiais irklais. Išorė buvo smaluota, o vidus geltonais ochra dažais nudažytas.

Plaukiame į Dusėtų ežerą. Visi, susėdę į valtį, nuplaukėme apie puskilometrį prie aukštesnio kranto, kur buvo šokia tokia prieplauka, kur stovėjo kelios plokščiadugnės žvejų valtys. Ūkininkas su vežimu atvežė mūsų daiktus ir sukrovė visą mantą į valtį.

Pradėjome savo kelionę, bet ne upe žemyn, o į Dusėtų ežerą. Tik pradėjus plaukti, pasirodė, kad sunkiai apkrautą valtį su trumpais irklais vos vos galėjome stumti pirmyn. Su dviem irklais, sėdėdamas viduryje, vienas žmogus negalėjo irk-

luoti, nes valtis buvo per plati. Tai sėdėjome dviese greta ir kiekvienas irklavome su vienu irklu, o Sutkus, stovėdamas užpakalyje, su ilga kartimi stūmė, atsiremdamas į ežero dugną.

Statome palapines nakčiai. Taip plaukdamis kažin kur toli nenuplaukėm. Vėlyvą popietį mūsų "kapitonas" Sutkus surado gražią, sausą vietą pakranteje, kur sustojome pirmą nakvynei. Neįgudus pirmą sykį pastatyti abi palapines buvo nelengva. Pirmiausia kirtome miške tinkamus medelius, iš kurių reikėjo paruošti kartis ir kuoliukus palapinėms pakelti.

Mažoji palapinė buvo įdomi tuo, kad ji turėjo dugną — grindis, pasiūta lyg brezentinis maišas. Tuo būdu drėgnė ir vanduo vidun nesisunkė. Mes skautai tuo laiku tokių palapinių dar

neturėjome.

Maža palapinė buvo skirta miegoti mūsų grupės moterims. Didžioji palapinė dugno neturėjo. Paklodavom šiaudų, žabų, samanų ar šieno, ką galėdavom netoliese surasti. Tada dar užklodavom dideliu brezentu. su antru brezentu apdengdavom valtį nakčiai. Dabar tik aš supratau, kaip tiksliai viską buvo suplanavęs Sutkus.

Atplaukia valtys statytojas

Dienai einant vakarop ir bebaigiant įruošti stovyklavietę, pas mus su gražia lengva valtele atplaukė mūsų valtys statytojas. Atgabeno šviežios žuvies, kuri netrukus buvo kepama ant ugniakuro.

Valties meistras buvo įdomus žmogus, prieš Pirmąjį pasaulinį karą dirbo Daugpilyje laivų statyboje. Dar jaunas vaikinys su savo tėvu varydavo sielus Dauguvos upe į Rygą. Teko ne kartą taip pat plaukti pasrovė su baidokais, iš senų laikų vadinamais strugas.

Struga — tai trumpas, platus, bukais galais baidokas, kurio viduryje viršum denio pastatyta pašiūrė, dengta šiaudais ar nendrėmis įgulai gyventi. Strugas prieš srovę, eidami krantu, traukė žmonės arba arkliai.

Tokie Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos strugas plaukiojo jau penkioliktame amžiuje ir jų savininkai ir "šiporiai" buvo varagai — vikingai. Toliau meistras

pasakojo, kaip jo tėvas sykį tokio variago paklausė: "Pasakyk, mielas, kas tu esi: baltgudis, lenkas, lietuvis, latvis, gal rusas?" "Ne, ne" — atsakė jis. — "Aš esu pilietis (hrazdanin) Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos, rusų caras man ne viršminkas."

Iš seniausių laikų jie turėjo upių navigacijos monopolį, ir Hansa tik jais pasitikėjo prekių pervežime ir sielių plukdyne. (Didž. Lietuvos kunigaikštėjų privilegija).

Meistras, kuris vadinosi Meija, buvo gimęs 1863 metais, ir jo gimtasis kaimas, kuriame gyveno vieni lietuviai, dabar liko Latvijos pusėje.

Neatsiliko ir Sutkus

Savo pasakojimais iš jaunų dienų neatsiliko ir Sutkus. Mat ir jis būdamas vaikinys, varydavo sielius Nemunu į Tilžę.

Taip abu net susidraugavo, bepasakodami savo jaunų dienų nuotykius ir pergyvenimus, o Sutkus buvo neišdidus žmogus, nuoširdus, su dideliu humoru, kaip ir pridera artistui.

Nakties sargyboje

Vėlai vakare vyrai atsigulė poilsui didelėje palapinėje, o aš buvau paskirtas nakties būdetoju. Be kitų, sargybinio pareiga buvo tikrinti išmestus lynus, ar jau koks unguris neužkibo, naujus sliekus užkabinti, prašvitus naujų sliekų priakasti, sekti, iš kur pakyla antys,

iš valtys išsemti vandenį, ant primuso išvirtį kavą, iškepti kiaušinię ir nurodytu laiku prikelti medžiotojus ir meške riotojus. Pavalgius dar reikėjo suplauti indus. Tuomet jau galėjau atsigulti poilsui.

Mūsų damos į sargybą nėjo, tai mums kas trečią naktį teko budėti.

Į Sartų ežerą

Dusetos ežere mes jokių žuvų nepagavome. Trečią dieną pasileidome Šventosios upe pasrovėi į Sartų ežerą. Šis didelis išsišakojęs ežeras mūsų valčiai buvo sunkiai įkandamas.

Iš paklodžių buvome net bures įsitaise. Su tokiomis primityviomis burėmis ir silpnu vėju, irklams šiek tiek padedant, visgi per tris dienas apiplaukėm visą ežerą. Nepasisekė pagauti nei žuvų, nei ančių našutai.

Išvargę, saulėje apdeggę, nuo irklavimo pūslėtomis rankomis, sustojome ežero pakranteje, kur ant aukšto kranto, sodų apsuptas, stovėjo didelis namas. Sugūžėjome visi į šį namą, kur mūsų laukė ir nekantravo, kodėl mes taip ilgai užtrukome.

Pas poetą Faustą Kiršą

Šio svetingo namo šeimininkas buvo Faustas Kirša. Tuo metu aš dar nežinojau, kad jis yra žymus poetas. Čia mes švarinomis, ilsėjomės, valgėme ir dainavome. Vieną vakarą suvažiavo daugiau svečių. Vaiši-

nomės viduje ir didelėje verandoje. Kalbos daugiausia sukosi apie "Vilkolakį", valstybinį teatrą ir politiką, kuri tuo laiku, tiek aš supratau, buvo nekokia.

Vėlai vakare su maža valtele išplaukėme į ežerą ir Kiršos nurodytoje vietoje išdėjome du bučius unguriams, vietas paženklino kamščio plūdėmis. Kitą rytą, ištraukę bučius, juose radome dvi mažas žuvelas, kurias atidavėme katinui.

Gerai pailsėję ir pasivaišinę, atsiveikino su maloniais šeimininkais ir leidomės upe žemyn.

Tose vietose, kur upė gilesnė ir srovė stipresnė, dažniausiai Sutkus sėdėdavo valtys užpakalyje ir su dviem irklais rankose vairavo valtys priešakį, nes valtis vairo neturėjo. Daugelyje vietų upė buvo plačiai išsiliejusi, su daugybe akmenų ir žvyro salelių. Tuomet tekdavo išlipti ir, besilaikant už valtys bortų, atstumti ją kiek tik jėgos išgalai. Kartais prisirišę prie rago ilgą lyną, ji permetę per pečius, traukdavome valtį akmenuotu ir smėlėtu dugnu.

Upės pavojai

Žemiau Užpalių upės vaga buvo tiesi, dugnas užklotas dideliais akmenimis, stipri srovė, vanduo tiesiog virte virė.

(Bus daugiau)

JAV LB KULTŪROS TARYBOS ŠEŠTOJI PREMIJŲ ŠVENTĖ

Susipažinimas su laureatais ir premijų įteikimas.

Meninę programą atlieka Clevelando dainos-muzikos vienetas "Uzdainuokime!"

Premijų šventė vyksta 1986 gegužės 17, šeštadienį, 7 val. vak. Amerikos Lietuvių Piliečių Klube, 368 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Maloniai visus kviečiame susitikti su mūsų kūrėjais ir pasidžiaugti jų įnašu į lietuvių kultūrą. Premijų šventę rengia JAV LB Kultūros Taryba, globoja — LB Bostono apygardos valdyba.

LIETUVIŲ FONDO 23-ČIASIS SUVAŽIAVIMAS CHICAGOJE

Jau iš pat ryto balandžio 12 rinkosi gausūs suvažiavimo dalyviai į Jaunimo Centro mažąją salę, o registracijos komisijos nariai Ofelija Barškėytė, Jonas Račkauskas, Ant. G. Razma, Alė Steponavičienė, Birutė Tamulytė ir Ramona Steponavičiūtė skaičiavo ir tikrino registrantų balsų kortėles.

Lygiai 9:30 v.r. LF Tarybos pirm. Povilas Kilius atidarė suvažiavimą, primindamas iš mūsų tarpo išsiskyrusius LF svarbius veikėjus: Aliciją Rūgūtę, Kazį Barzduką ir Antaną Kareivą. Kun. J. Prunskis sukalbėjo invokaciją, o Marija Remienė perskaitė mirusiųjų narių per vienerius metus pavardes, kurių būta net 108. Marija Macianskienė uždegė žvakę mirusiųjų atminimui.

Į prezidiumą buvo pakviesti Vyt. Kamantas, Ferd. Kaunas, Milda Lenkauskienė ir Jonas Činga iš Californijos, o sekretore Daina Kojelytė. Milda Lenkauskienė pirmininkavimą pradėjo šitaip pareiškdamas: "Mūsų tauta neišmirė, jei pati to nenorės".

Šiltu žodžiu sveikino LF suvažiavimą naujasis gen. konsulas Vaelovas Kleiza, linkėdamas greitai pasiekti 5-kių milijonų sumą. Pas. Liet. B-nės vald. pirm. Vyt. Kamantas sveikindamas pareiškė padėką LF už nuolatine paramą liuanistinėms mokykloms ir aukas liuanistinei katedrai. LB Krašto valdybai atstovavo vicep. Bronius Juodelis, dėkodamas už LF paramą LB reikalams. Raštu sveikino Kultūros tarybos vardu pirm. Ingrida Bublėnė.

Gana ilgą, bet sklandžiai parašytą praeito suvažiavimo protokolą perskaitė sekr. Daina Kojelytė. Buvo perskaitytas net 8 komisijų narių sąrašas. Gausiai buvo atstovaujama spauda ir radijas. Vadovas Antanas Juodvalkis ir nariai kun. J. Prunskis, J. Žemaitis, J. Vilutis, J. Žygas, A.P. Bagdonas ir radijui B. Brazdžionis ir P. Petrutis.

Savo pranešime pirm. P. Kilius pasidžiaugė LF augimu, pasiekusiu 3.3 mil. ir išreiškė viltį, kad kitais metais LF pasieks 3.5 mil. dol. Pateiktą įdomių duomenų, būtent, į LF per metus įstojo 124 nauji nariai, kurių skaičius pasiekė 5684. Kapitalas per metus paaugo 211,799 doleriais, pasiekęs 3,314,100 dol. Iš gautojo pelno liuanistiems reikalams paskirta 181,000 dol. Ir nuo LF pradžios išdalyta daugiau negu pusantro milijono dol. įvairiems liuanistiems reikalams.

Pagrindinis kapitalas yra saugiai investuojamas ir duoda daugiau negu 10 proc. pajamų. Dėkojo Tarybai, Valdybai ir raštinę tvarkančiam Alei Steponavičienėi.

Vald. pirm. dr. A. Razma suapžindino su savo valdybos nariais, kurių yra 11, jų tarpe ir dvi jaunosios kartos atstovės: Rūta Juškienė ir Ofelija Barškėytė. Paaikino apie valdybos narių darbus. Valdyba posėdžiauja kas mėnesį, o daugelis jos narių priklauso ir prie komisijų. Išreiškė viltį, kad per ateinančius penkerius metus bus pasiekta 5 milijonų dol. suma. Tada liuanybės reikalams bus galima skirti iki pusės milijono dolerių kasmet. Po jo trumpus pranešimus pateikė valdybos nariai Kostas Dočkus, Marija Remienė ir Alė Steponavičienė.

Toliau pranešinėjo įvairių komisijų nariai. Dr. Ambrozaitis apie palikimus, J. Vaznelis apie investavimus, Ant. Juodvalkis spaudos reikalais.

Kontrolės komisiją sudarė Adolfas Markelis, Vaelovas Kleiza ir Juozas Rimkevičius. Aktą perskaitė A. Markelis. Viskas rasta ta vedama tvarkingai, pateisina mieji dokumentai tvarkomi pavyzdingai.

Po pranešimų iškilus klausimams, paaiškinimus pateikė atitinkamų komisijų ir valdybos nariai. Nebuvo peržengtos džentelmeniškumo ribos. Pranešimai priimti vieningai.

Mandatų komisijos pirm. dr. J. Račkauskas pranešė, kad suvažiavime dalyvauja 153 nariai su 8644 balsais. Nominacijos komisijos pirm. dr. K. Ambrozaitis perskaitė į Tarybą ir Kontrolės komisiją renkamųjų kandidatų pavardes. Po to vyko slapsti balsavimai. Balsų skaičiavimo komisijai beskaitant balsus, atskirų vietovių atstovai davė pranešimus: M. Lenkauskienė iš Clevelando, V. Kutkus iš Detroito, M. Remienė iš St. Petersburgo, A. Makaras iš Hot Springs ir J. Činga iš Los Angeles.

Dr. G. Balukas pateikė pranešimą apie Liet. dailiojo meno

instituto atliktus darbus ir ateities planus.

Po to balsų skaičiavimo komisijos pirm. J. Vaznelis pranešė balsavimo rezultatus. Į Tarybą renkamieji kandidatai balsų gavo: Stasys Baras — 7,750, Kostas Dočkus — 8,187, Ant. Juodvalkis — 7,120, Vyt. Kamantas — 6,818, Ferd. Kaunas — 7,723, Milda Lenkauskienė — 7,061.

Į Kontrolės komisiją renkamieji gavo balsų: Adolfas Markelis — 8,118, Juozas Rimkevičius — 7,957, Juozas Žygas — 8,011. Kandidatė liko Zuzana Juškėvičienė, gavusi 521 balsą.

Prieš uždarant suvažiavimą, kun. K. Kuzminskas prašė LF narius paremti LKB Kronikų knygų leidimą, nes šiuo metu baigiami paruošti įvairiomis kalbomis 4 tomai, kurie bus siunčiami į 138 kraštus.

Nutarimus perskaitė komisijos pirm. dr. Tomas Remeikis. Jie apėmė 7 punktus ir buvo paliesti aktualiausi LF darbai.

Uždaramąjį žodį tarė M. Lenkauskienė, po to Lietuvos himnas ir vaišės kavinėje.

Baigiant tenka pasidžiaugti, kad šis suvažiavimas praėjo darniai, pakilia ir draugiška nuotaika. Reikia tik stebėtis valdybos ir tarybos narių neišblėstančia pasiaukojimo dvasia, nuoširdžiu rūpesčiu mūsų tautos išlikimo reikalais.

A.P.B.

Lietuvių Fondo suvažiavime balandžio 12 Tarybos pirmininkas Povilas Kilius daro pranešimą. Prieky prezidiumas, o dešinėje spaudos atstovai. Nuotr. J. Tamulaučiū

Lietuvių Fondo suvažiavimo, įvykusio balandžio 12 Chicagoje, dalis dalyvių. Pirmoje eilėje iš kairės: Stasys Baras, dr. Antanas Razma, Milda Lenkauskienė, dr. Gediminas Balukas ir dr. Jonas Valaitis. Nuotr. J. Tamulaučiū

LB PREMIJA BRONIUI KVIKLIUI

Clevelande balandžio 17 posėdžiavo JAV LB Kultūros tarybos sudaryta vertinimo komisija. Už 1983 - 1985 metais išleistas veikalas — liuanistinės tema tikos humanitarinio turinio knygą 3000 dol. premiją paskyrė Broniui Kvikliui už jo 1985 metais Amerikos Lietuvių Bibliotekos išleistą veikalą "Lietuvos bažnyčių" serijos "Vilniaus arkivyskupijos" pirmąją knygą.

Vertinimo komisiją sudarė: pirm. dr. Augustinas Idzėlis, dr.

R. Šležas, dr. Danguolė Tamulionytė, dr. Br. Kazėnas ir rašytojas Algis Rukšėnas.

Premija bus įteikta gegužės 17 Bostone LB Kultūros Tarybos ruošiamos premijų šventės metu.

DARBŲ

PABAIGAI

— AČIŲ

Šv. Kazimiero 500 m. mirties sukakties paminėjimo centriniam komitetui baigus darbus, dėkoju ALRK Federacijai ir jos pirmininkui S. Kupriui už pasitikėjimą komiteto nariams, šį uždavinį pavadant. Daug pagelbos susilaukėme iš arkivysk. Marcinkaus, vysk. Brizgčio, vysk. Deksnio. Iškilmės Vatikane — prel. Tulabos, prel. Bačkio, prel. Bartkaus bei Romos komiteto triūso vaisius. Be Grandinėlės, be jos vadovų Sagių ir be dirigentės Klionienės minėtos iškilmės nebūtų turėjusios patrauklaus spalvingumo. Kun. Kijausko dėmesys ir pagalba palygino sukaupti Grandinėlės kelionei lėšas. Nepamiršamas yra Kanados liuanistų pasišventimas, organizuojant ir pravedant Toronte Katalikų kongresą, ypač daug pasiaukojant kun. Gaidai, dr. Sungailai, p. Biretai. Lygiai yra brangus visų vietinių komitetų darbas, rengiant šv. Kazimiero minėjimus atskirose vietovėse.

Esu dėkingas kūrėjams ir autoriams: dailininkams Viesulii, Vaškuii ir Palubinskienei, muz. Lapinskiui, poetui Bradūniui, a.a. Sužiedėliui, Skabeikiui, Šešplaukiui, Dambravai, kun. Gavėnui, vertėjams į vokiečių ir italų kalbas, a.a. kun. Budreckiui, Jūrkiui, dokumentinio leidinio redaktoriui Raugui.

Skausme prisimename, kad vykstant darbams mus paliko prof. kun. St. Yla, komiteto narys, prof. S. Sužiedėlis, leidinio apie šv. Kazimierą liuanistų kalba autorius, ir kun. L. Budreckas, giesmyno redaktorius.

Nuoširdžiai dėkoju kun. Pugevičiui ne vien už rūpesčius komitete, bet ir už jo įstaigos pagalbą mūsų reikaluose. Neįkainuojama yra kun. V. Dabušio iš tvermės, kaupiant lėšas ir tvarkant visus finansus. Dėkoju komiteto nariams — v. Biretai, P. Jurkiui, dr. Č. Masaikiui, M. Skabeikienei, P. Skabeikiui, dr. J. Sungailai, Br. Vaškaikiui. Dar numas ir sutarimas buvo maloniausi mūsų darbo bruožai. Reiškiau didelę pagarbą visiems aukotojams. Ypač daug prisidėjo didoka mūsų dvasiškios dalis.

Nors komiteto darbai yra baigti, tačiau visuomenės dar nepasiekė su šv. Kazimieru besirišančių meno kūrinių albumas, kurį savo lėšomis baigia atspausinti Tėvai Marijonai. Albumas bus gaunamas Drauge. Pakely iš Romos į JAV yra Giesmynas. Užtruko kun. prof. P. Rabiškausko šv. Kazimiero monografija, kurią išleis ir platins Tėvai Pranciškoniai.

Uždaviniais kryptį davė trys ženklai: Dievas, Lietuvos valstybingumas ir liuanistų tauta. Pagrindinės kliūtys buvo mūsų riboti sugebėjimai ir nepakankamas pajėgumas.

Vytautas Volertas
(buvęs) pirmininkas

— Chicagos arkivyskupijos įstaiga Catholic Charities, įvertindama JAV LB Socialinių reikalų tarybos darbą, jai paskyrė 28,000 dol. paramą, kad galėtų užbaigti Vyresniųjų centro patalpų remonto bei įrengimo darbus. Įteikiant paramą, buvo išreikštas pageidavimas, kad Socialinių reikalų taryba stengtųsi tokią pat sumą aukomis su telkti ir iš liuanistų visuomenės. Tad vąjus tebevyksta ir toliau.

— Poezijos dienos Chicagos Jaunimo Centro mažojoje salėje įvyks gegužės 23 - 24.

Rašytoja Alė Rūta, laimėjusi "Darbininko" romano konkursą.

ALĖ RŪTA — VĖL LAUREATĖ

Alė Rūta eilės konkursų laureatė, laimėjo "Darbininko" savitrašio romano arba novelių rinkinio konkursą.

Vertinimo komisiją sudarė rašytoja Nelė Mazalaitė-Gabienė, dramaturgas dr. Pranas Bagdas ir rašytojas Vytautas Volertas. Komisija posėdžiavo 1986 balandžio 6 Darbininko redakcijos patalpose.

Nei vienam komisijos nariai nesutikus būti vertinimo komisijos ir posėdžio pirmininku, tas

pareigas atliko posėdy dalyvavęs, bet be sprendžiamojo balsų, "Darbininko" redaktorius kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM.

Dėl įvairių priežasčių vertinimo komisijos nariui rašytojui Vytautui Volertui į posėdį negalėjus atvykti asmeniškai, jo nuomonės buvo atsklausta ir išklausa per telefoną.

Likusiems nariams už atitinkantį konkurso sąlygom kūrinių, savo balsus uždaruose vokuose atidavus pirmininkaujantiems, iš konkurso atsistų šešių kūrinių balsų dauguma — du prieš vieną — geriausių buvo pripažintas "Atsiskyrėlio" slapyvardžiu pasirašytas kūriny "Margu rašto keliu".

Atidarius voką paaiškėjo, kad šio romano autorė yra rašytoja Alė Rūta — Elena Arbienė iš Santa Monica, Calif. Jai skiriama "Darbininko" konkurso skelbtoji 1000 dol. premija, kurios mecenatas yra kun. dr. Juozas Prunskis.

Buvo pramatyta premiją įteikti per "Darbininko" 70 metų sukakties minėjimo koncertą. Laureatei dėl ankstesnių įsipareigojimų ir didelių atstumų asmeniškai atvykti negalėjus, buvo perskaitytas jos atsistų laiškas:

"Brangus "Darbininke", mieli liuanistų kultūros draugai!

Kukliai ir su giliu dėkingumu priimu šią premiją už prozos veikalą "Margu rašto keliu".

Kukliai, nes nesu tikra, ar ji paskirta man, ar pagerbti tam rašto kūrėjui, apie kurį čia rašiau ir kurio reikšmė mane įkvėpė ir paskatino.

Kas jis — tas kūrėjas? Sužinosite, kai knyga bus atspausdinta.

Dėkoju šio konkurso vertinimo komisijai.

Siuočiu geriausius linkėjimus "Darbininkui" 70-ties metų gyvavimo sukakties proga: tegyvoja liuanistai pranciškoniai ir jų leidžiama spauda ilgus metus! Geriausi linkėjimai ir visiems mūsų raštijos palaikytojams, kuriems laikraštis ir knyga yra gyvenimo būtenybė ir paguoda.

Ačiū remiantiems spaudą, nes tai Lietuvos ir liuanistų tautos gyvybė.

Nuoširdžiai jūsų —

Alė Rūta."

Dalis premijuoto romano netrukus bus pradėta spausdinti "Darbininko" atkarpoje. Pilnas romano tekstas taip pat netrukus bus pradėtas rinkti ir bus išleistas atskira knyga.

KAUNO ŽALGIURIO ŽYGLIAI

Kauno "Žalgirio" krepšinininkai pakartoję pergalę Sovietų Sąjungos pirmenybėse, įveikdami jų aršiausią varžovą — Maskvos Armijos komandą "CASK". Reguliariose pirmenybėse surinkę lygiai taškų, varžovai susitiko vadinamajame "Super Finale".

Pirmosios "Super Finalo" rungtynės, įvykusios Kaune, baigėsi lietuvių pergalė 69-62. Tada buvo persikelta į Maskvą ir antrojo žaidimo pergalė teko Armijos atstovams. Jų eilėse žaidžia krepšinininkai iš įvairių miestų.

Viską nulėmė trečiasis susitikimas kovo 25. Čia lietuviai laimėjo 67-59.

Galima sakyti, kad visa Lietuva buvo susėdusi prie televizijos aparatų ir stebėjo šių rungtynių transliaciją iš Maskvos. Rungtynių pradžioje lietuviams nesisekė — vienu metu "CASK" vedė 10 taškų skirtumu. Tačiau lietuviai vėliau pasispaudė ir išplėšė šį neeilinį laimikį jau antri metai iš eilės.

Kaip pranešė teletonu iš Kauno, po šios pergalės didesniuose Lietuvos miestuose lietuviai išsi-veržė į gatves — šoko, dainavo, šaudė fajerverkus bei kitokiais būdais reiškė savo džiaugsmą. Tai buvo viena iš didžiausių tautinių demonstracijų okupuotoje Lietuvoje.

Tuoju po... to įvyko kitos svarbios rungtynės — "Super Finalas" Europos taurės varžybose. Jos buvo Budapešte, Vengrijoje, balandžio 3. Čia susitiko ligšiolinis čempionas — Jugoslavijos "Cibona" ir Kauno "Žalgiris". Šiose pirmenybėse dėl Europos taurės abi komandos buvo pasidalinusios po vieną pergalę.

Šį kartą "Žalgiriu" nepasisekė ir jugoslavai apgynė savo titulą, nugalėdami lietuvius 94:82. Nors teko tik antroji vieta, bet tokio pobūdžio varžybose tai yra didelis laimėjimas, kurio niekaip nepasisekė pasiekti garsiajai Maskvos "CASK" komandai.

(e.š.)

Toronto, Ont., Priskėlimo lietuvių parapijos, kuriai vadovauja lietuviai pranciškonai, salėje, Didįjį Penktadienį buvo atliekamas Theodore Dubois kūrinys "Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai" lietuvių kalba. Nuotraukoje matoma dalis parapijos choro narių, solistai (iš k.) Rimas Strimaitis, Linda Marcinkutė, Jonas Vaškevičius. Nugara į publiką atsiskukęs dirigentas solistas Vaclovas Verikaitis. Nuotr. S.T. Dabkaus

LB VIDURIO VAKARUOSE

LB Vidurio Vakarų apygardos suvažiavimas įvyko balandžio 20 Chicagoje, Jaunimo Centre. Šalia 71 atstovo iš 15 apylinkių dar dalyvavo po 2 atstovus iš Ohio ir Michigano apygardų. Svečių būta 10.

Suvažiavimą atidarė apygardos pirm. Birutė Vindašienė, apgailestama dviejų veiklių bendruomenininkų mirtį, būtent Kazio Barzduko ir Rožės Kriaučiūnienės. Invokacija sukalbėjo kun. J. Vaišnys, SJ.

Į prezidiumą buvo pakviesti LB Krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys, Kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė, Krašto valdybos vicepirm. Jonas Urbanas, PLB vicepirm. Birutė Jasaitienė, Soc. reik. tarybos pirm. Danguolė Valentinaite ir Krašto valdybos narys Juozas Kojelis, sekretoriauti pakviesta Danguolė Ilginytė. Prie spaudos stalo susėdo žurnalistai: Anat. Juodvalkis, Juozas Šlajus, Apolinaras Bagdonas ir Juozas Žygas.

Buvusio susirinkimo protokolą perskaitė Agnė Katiliskytė.

Suvažiavimą sveikino visi aukščiau minėtieji prezidiumo nariai, linkėdami suvažiavimui geriausių sėkmės. Taipgi dar sveikino "Pasaulio Lietuvis" redaktorius Br. Nainys, LF valdybos pirm. Dr. A. Razma ir Ateitininkų Federacijos vadas Juozas Polikaitis.

Krašto valdybos pirm. A. Gečys savo pranešime pareiškė, kad naujoji valdyba pareiškė perėmė prieš 5 mėnesius; jos nariai išsimetę po visą kraštą, bet jie dirba. Krašto valdyba pasirašė susitarimą su Lietuvos vyčiais ir A. Mažeikos koalicija kovoti prieš OSI užmačius. Buvo paruošti 4 memorandumai Ženevos ir kitoms konferencijoms. Jungiasi į Lietuvos krikšto minėjimą, ypač rūpinasi lituanis tinėmis mokyklomis. Socialiniai reikalavimai sėkmingai vadovauja Danguolė Valentinaite. LB stiprėja, kuriasi naujos apylinkės, pvz., Las Vegas, Havajuose ir kitur.

I Bublienė džiaugėsi kultūrine veikla ir kvietė, kas galės, atvykti į Bostone rengiamą premijų įteikimo šventę gegužės 17. Premijos paskirtos Broniui Kvikliui ir Lietuvių operai, o dailės premija daif. Romui Viešulii. Rudenį numatomas teatro festivalis Chicagoje.

Danguolė Valentinaite pranešė apie socialinę veiklą. Įsteigti socialiniai skyriai New Yorke, Philadelphijoje, Los Angeles ir Clevelande. O Chicagoje suorganizuotas vyresniesiems globoti centras, užpirtas namas ir pakviestas dirbti gabus žurnalistas, buvęs Draugo redaktorius Mykolas Druga, Dėkojo visiems aukotojams ir nuolatiniams savanoriams darbininkams Liudui Šimaitiui ir Dauliui, už paaukotą daugybę darbo valandų.

Apie savo veiklą pranešė ir Ohio apygardos atstovai Vl. Čyvas ir Ziedonis, o apie Michigano apygardos veiklą — Jonaitis.

Po K. Laukaitis išd. Br. Juodelio vardu įteikė aukas Lietuvos laisvinimo reikalams Kra-

to valdybai.

Diskusijų metu Vyt. Šoliūnas ragino Krašto valdybą steigti Chicago priemiesčiuose daugiau apylinkių, nes Lemontas jų visų apjungti negali. Juozas Žadeikis kreipėsi į visus dalyvius, prašydamas parašyti nors po vieną laišką savo apylinkių kongresmanams ar senatoriams, prašant padėti išleisti Dariaus Girėno pašto ženklą. K. Laukaitis išskėlė reikalą daugiau susirūpinti nusilpusiomis apylinkėmis, jas lankyti, išjudinti veiklai.

Apygardos valdybos pirm. B. Vindašienė pranešė apie naujosios valdybos nuveiktus darbus nuo savo pareigų perėmimo lapkričio mėnesį. Buvo surengtos 2 vakaronės, vasario 16 d. minėjimas Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Pirminkė ėmėsi iniciatyvos sukviesti organizacijas ir surengti konsulų pagarbino šventę balandžio 27. Čia įsijungė net 111 organizacijų.

Po to išd. Jurgis Matusevičius supažindino su izdo stoviu. Izde lieka 690 dol. Kontrolės komisijos vardu aktą perskaitė Julius Balutis. viskas vedama tvarkingai.

Tada pirm. B. Vindašienė veikliesiems bendruomenininkams įteikė padėkos laktus. Buvo apdovanoti šie apygardos nariai: iš Brighton Parko apyl. Salomėja Daulienė ir Simas Jokubaitis, iš Lemonto — Kazys Laukaitis, iš Marquette Parko — Aleksandra Likanderienė ir Liudas Šimaitis, iš Melrose Parko — Jonas Rugelis.

Algis Regis Pasauliečių teisėms Šv. Kazimiero kapinėse

— "Lietuviškos vestuvės" vyks gegužės 11 Chicagoje, Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje. Kūrinį stato "Dainavos" ansamblis ir "Spindulio" tautinių šokių šokėjai.

A.P.B.

VĖL SUSITIKSIME KENNEBUNKPORTE

Šiais metais ateitininkai renkasį pabendrauti ir pailsėti Kennebunkporte rugpjūčio 9 ir ten džiaugsis nuosirdžiu lietuvių pranciškonų vaishingumu bei nepaprastai gražia pajūrio aplinka iki 16. Šios savaitės kultūrinė programa — rytmečio pamaldos ir vakaro susitikimai (literatūros vakaras, koncertai ir paskaitos) skiriami dviejų svarbių jubiliejų jungčiai, būtent, ateitininkų deimantinio jubiliejaus užbaigai ir įžangai į Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejų.

Šeimnininkai sutiko rezervuoti kelis kambarius vėlai užsiskantiems ateitininkams ir jų artimiesiems iki birželio 15. Taigi nedelskime, kad nepraleistume progos pasidžiaugti gražia aplinka, draugiška nuotaika ir vertinga kultūrinė programa. Kambariai užsiskomi šiuo adresu: Guest House, Franciscan Fathers, Kennebunkport, ME. 04046. Užsiskant; pažymėti kad norima dalyvauti ateitininkų savaitėje.

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS METINĖ PREMIJA

1985 metų grožinės literatūros premijai atrinkti jury sudaroma iš kvalifikuotų asmenų Amerikos rytiniame pakrašty.

Bus svarstomos tik tos knygos, išleistos 1985 metais, kurias komisija gaus iki 1986 m. birželio 15 d. (pašto antspaudo data). Knygų leidėjai arba autoriai prašomi iki tos datos atsiųsti

po 5 egz. komisijai šiuo adresu: Dr. Mirga Pakalniškytė-Gimnienė, 11 Sycamore Lane, Westport, MA 01886.

Kiti komisijos nariai bus paskelbti vėliau.

Kasmetinis premijos mecenatas yra Lietuvių Fondas. Premijos dydis — 2000 dolerių.

LRD valdyba

Zmogaus teisių konferencijoje, Los Angeles, Calif., susitinka Linas Kojelis iš Washingtono ir Gintaras Grušas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Jiedu turėjo progos pasitarti dėl įvyksiančios politinės Pasaulio Lietuvių Jaunimo konferencijos Washingtono liepos 18-20. Nuotr. D. Mažeikienės

Dr. Vytautas Dambava (dešinėje), poetas Bernardas Brazdžionis ir Juozas Kojelis vasario 2 Los Angeles įvyksiančiame politinių studijų savaitgalyje. Savaitgalis sutapo su B. Brazdžionio gimtadieniu. Nuotr. D. Mažeikienės

IS VASUR

— Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos premijų jaunimui už rašinius įteikimas bus gegužės 4, šį sekmadienį, 2 val. popiet Chicago Lietuvių Tautiniuose namuose. Po premijų įteikimo vyks trumpa meninė programa ir vaišės.

— Eugenijaus Kriaučiūno šeimos Jaunimo premija bus įteikta A. V. Kuliukui iš Anglijos gegužės 10, šeštadienį, 5 val. vak. Chicago Jaunimo Centro kavinėje. Bus ir trumpa meninė programa bei užkandžiai.

— Juozas Masilionio "Lietuvių kalbos sintaksės" sutiktuvės vyks gegužės 16 Chicago Jaunimo Centro kavinėje.

— "Uzdainuokim", Clevelando dainos vienetas, vadovaujamas A. Bielskaus, atliks meninę programą JAV LB Kultūros tarybos rengiamoje premijų įteikimo šventėje gegužės 17 Bostone.

— Los Angeles Dramos sambūris Šv. Kazimiero parapijos salėje gegužės 17 ir 18 suvaizdins Vinco Mykoliaičio-Putino "Valdovą".

— Marytė Smilgaitė režisuos naujai įsteigto Chicago Lietuvių Teatro "Vaidilutės" pirmąjį pastatymą. Jo premjera bus gegužės 19 Chicago Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

— Mirusiųjų pagerbimas prie Steigėjų paminklo Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje, įvyks gegužės 26. Rengia LB Pasauliečių komitetas ir Šv. Kazimiero kapinių sklypų savininkų draugija, dalyvaujant šauliams ir visuomenei.

— Milda Lenkauskienė, PLB valdybos vicepirminkė, kovo mėn. pradžioje kartu su savo vyrų dr. Ed. Lenkausku dalyvavo keturioliktae JAV ir Kanados lietuvių gydytojų žiemos seminare Banff, Kanadoje. Jos iniciatyva seminaro dalyviai paaukojo 1700 dol. Argentinos jaunuolių kelionei į Vasario 16 gimnaziją užmokėti. Kelionė vienam jaunuoliui iš Argentinos į Vasario 16 gimnaziją ir atgal kainuoja apie 2400 dol.

— Žurnalistas Algis Rukšėnas, politinių mokslų magistras, pasižymėjo Simo Kudirkos tragediją atskleidusia knyga "Day of Shame". 1983 jis parašė satyrą "Posėdis pragare", kurią su Clevelando "Vaidilos" teatru paruošė rež. Petras Maželis, laimėdamas geriausio spektaklio žymenį šeštajame lietuvių teatro festivalyje. A. Rukšėnas dabar yra parašęs sovietinį gyvenimo atskleidžiantį satyrų ir anekdotų rinkinį "Is That You Laughing, Camrade?" Rinkinį netrukus išleis New Yorko ir New Jersey leidykla "Citadel Press".

— Sao Paulo (Brazilijoje) Rašytojų draugija ir Francisco Matarazzo Sobrinho kultūrinis centras balandžio 17 draugijos patalpose įteikė "Ciccillo Matarazzo" medalį kun. Pranui Gavėnui, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonui ir "Mūsų Lietuvos" redaktoriui. Medalis teikiamas kultūrinėje srityje pasižymėjusiems asmenims. Šiais metais žymenys buvo įteikti devyniems Sao Paulo kultūrininkams. Įteikimo proga kalbėjo lietuvių kilmės rašytojas Henrique L. Alves.

— Nauji Darbininko skaitytojai: R. Veitas, Milton, Mass. Užsakė kitiems: R. Ayre, New York, N.Y. — R. Siniui, Olandijoje; D. M. Šukys, Diamond Bar, Calif. — P. Grigonis, Argentinoje. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant prenumeratą — visiem 15 dol. metam.

INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionių agentūros

1986 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

RUTA PAUPERAS, Mgr.

KELIONĖ NR. 1 Iš Niujorko	gegužės 29 d. iki birželio 12 d. \$1,590.00
KELIONĖ NR. 2 Iš Niujorko	birželio 14 d. iki birželio 28 d. \$1,890.00
KELIONĖ NR. 3 Iš Niujorko	liepos 17 d. iki liepos 31 d. \$1,895.00
KELIONĖ NR. 4 Iš Niujorko	rugpjūčio 9 d. iki rugpjūčio 23 d. \$1,935.00
KELIONĖ NR. 5 Iš Niujorko	rugsėjo 12 d. iki rugsėjo 26 d. \$1,685.00
KELIONĖ NR. 6 Iš Niujorko	spalio 3 d. iki spalio 17 d. \$1,480.00
KELIONĖ NR. 7 Iš Niujorko	gruodžio 20 d. iki sausio 3 d. 1987 \$1,471.00

Kelionių maršrutas: 1 diena Maskvoje, 11 dienų Lietuvoje, 2 dienos Helsinkyje

(Nakvojant dviese kambaryje), įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, teatro arba baletu bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Kelionė nr. 7 suderinta su grandijosiū Naujų metų sutikimo baliumi.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius (Automobilių kainos: Volga GAZ 24-10 — 5,600 rb. VAZ 2107 — 4,470 rb. VAZ 2106 — 4,130 rb. VAZ 21003 — 3,900 rb. VAZ 21013 — 3,360 rb.), kooperatinius butus, padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams. Informacijų ir visais kelionių reikalais kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC. P.O. BOX 29163 CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA, TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702.

Skrendame erdviais "FINNAIR" lėktuvais

KUN. JUOŽĄ LUCKŲ PRISIMENANT

Neseniai spaudoje buvo aprašyta, kad buvę Prienų gimnazijos auklėtiniai, susirinkę iš visos Lietuvos, šios parapijos bažnyčioje paminėjo žymaus jaunimo auklėtojo kun. Juozo Luckaus, savo buvusio kapeliono ir lotynų kalbos mokytojo, šimto metų gimimo sukaktį. Mišias koncelebravo prel. A. Gustaitis, kun. K. Juškevičius ir kun. A. Šukevičius. Bažnyčioje kalbėjo prel. A. Gustaitis, apžvelgdamas mylimo kapeliono nueitą kelią. Po to visi nuvyko prie jo kapo, kur buvusių mokinių vardu kalbėjo kun. A. Šukevičius, atnaujindamas prisiminimus apie šį pasižymėjusį jaunimo auklėtoją. JAV gyvena daug buvusių kun. J. Luckaus mokinių, todėl minint šią sukaktį, pravartu jį prisiminti, pasidalinant išpučiais.

Kun. J. Luckus gimė 1885 rugsėjo 1 Didžiosios Kirsnos kaime, dabartiniame Lazdijų rajone. Baigęs šiam kaime pradžios mokyklą, buvo nuvežtas į Veivarius, kur mokėsi pavyzdinė dviklasė mokyklą, o ją baigęs — mokytojų seminarijoje.

Cia mokytojavo lietuvis patriotas Tomas Ferdinandas Žilinskas, kuris darė didelės įtakos savo mokiniams. Šią seminariją baigęs, J. Luckus pasiryžo toliau mokytis ir įstojo į kunigų seminariją Seinuose. Kunigų išventintas 1909 buvo paskirtas vikaru į Igliaukos parapiją. Kilus Pirmajam didžiajam karui, išvyko į Rusiją, kur gyvendamas Rževe aprūpindavo lietuvių pabėgėlių dvasios reikalus.

Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, 1918 grįžo ir buvo paskirtas vikaru Simno parapijoje, o kitais metais perkeltas toms pat pareigoms į Prienus. 1920 pakviestas mokytoju į Prienų "Žiburio" gimnaziją. Kuriant N. Ūtoje parapiją, 1922 kovo 15 kun. J. Luckus buvo paskirtas šios parapijos klebonu. Susirgęs iš tų pareigų buvo atleistas, o susveikęs vėl grįžo mokytojauti. 1928 išlaikė reikalingus aukštesniojo mokykloje dėstyti egzaminus ir visą laiką buvo lotynų kalbos ir tikybos mokytoju. Okupacijų metu dėstė

rusų kalbą. Dėl nesveikatos pasitraukęs iš pedagoginio darbo, 1945 pasiliko altarista prie parapijos bažnyčios Prienuose. 1949 perkeltas į Garliavą, o 1957 vėl grįžo į Prienus. Čia mirė 1965 vasario 7 nuo infarkto. Palaidotas naujose Prienų kapinėse dešinėje Nemuno pusėje. Laidotuvėse dalyvavo apie 40 kunigų ir didžiausia žmonių minia. Laidotuvių apeigoms vadovavo Kauno arkivyskupijos valdytojas kan. dr. J. Stankevičius, kuris, matydamas tokią didžiulę lydinčiųjų minią, stebėjosi: "Tokia didelė laidotuvių palydos niekada gyvenime nesu matęs". Kun. J. Luckus, nežiūrint trapios sveikatos, visada buvo gerai nusiteikęs ir būdamas optimistas tuo nuteikdavo ir kitus. Šiaip buvo labai gabus. Mokėjo lietuvių, rusų, lenkų ir lotynų kalbas, naudojo vokiečių, prancūzų ir italų kalbomis literatūra. Buvo iškalbus pamokslininkas. Gabus muzikai. Išmoko puikiai griežti smuiku ir gražiai giedodavo baritonu. Mokytojaudamas jis buvo labai atsida- vęs jaunimo auklėjimui. Pats būdamas silpnos sveikatos, labai vertino gryną orą ir sportą. Kai mokiniai sportuodavo aikštelėje, dažnai galima buvo matyti kun. Luckų juos stebintį ir laimėtojus premijuojantį. Jis buvo didelis mėgėjas stalo teniso, dalyvaudamas ne tik kaip žiūrovas, bet dažnai ir teisėjaudavo, o laimėjusį apdovanodavo.

Kai lankydamas mokinius jų butuose, pastebėdavo, kad jiems dėl neturto ko nors trūksta, jis pats duodavo pinigų tiems reikmenims nusipirkti. Buvusi mokinė Vaikšnytė prisimena, kad jai ir jos draugėms davęs pinigų nusipirkti geresnei žibalinėi lempai, nes tais laikais, kai Prienuose progimnazija kūrėsi, elektros šviesos dar nebuvo. Apskritai, kaip pasakojama, kun. Luckus jausdavosi laimingas, jei galėdavo savo mokiniams kokį nors malonumą padaryti ar dovanėlę įteikti, o paramos reikalingus sušelpiti. Pasakojama, kad kompozitorius J. Gaidelis, būdamas gimnazijos mokytoju, pasiskundė, kad jis, neturėdamas namuose pianino, labai vargsta, nes gimnazijos pianinas stovi salėje, kur laisvalaikiu ten dažniausia žaisdami kelia triukšmą tenisininkai. Tada kun. J. Luckus jam parūpino pianiną.

Mokinių atsiminimuose kun. Luckus liko kaip puikus pedagogas, iš mokinių daug reikalaudavęs, bet jų žinojimą teisingai vertinęs. Kaip dėstytojas buvo išradingas ir originalus. Lotynų kalbą mokė labai įtaigiai ir mokinius labai pozityviai nuteikdavo. Jo autoritetą mokiniai jautė iš pirmųjų dienų, su juo susitikdami pamokų metu ir laisvalaikiu. Kun. Luckus atidžiai sekė mokinių elgesį ir, pastebėjęs kokį nors netinkamą poelgį,

tuojau įsikišdavo įspėdamas ir pamokydamas. Jo pastabos dažnai likdavo atmintyje visam gyvenimui. Katalikiškoji "Žiburio" gimnazijoje Prienuose, be lietuvių katalikų, buvo daug mokinių protestantų tikybos, o taip pat žydų. Kun. Luckus visus lygiai traktavo, visiems lygiai teisingas buvo. Todėl ir daugeliui metų praėjus, buvę mokiniai jį prisimena. "Jo darbų pėdsakai negreit bus užnešti laiko dulkių", — rašoma viename laiške iš Lietuvos.

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Petersburg, Detroit

Aktyvas: 53 milijonai dolerių

KASOJE gaunamos paskolos, reguliarios santaupos, IRA ir kiti pelningi sertifikatai.

Reguliarių santaupų pilnas metinis prieaugis šiuo metu yra 7 proc.

Taupymo Sertifikatų pilnas prieaugis nuo 7.186 proc. iki 8.775 proc., pagal sumą ir terminą.

IRA Sertifikatų metinis prieaugis nuo 8.509 proc. iki 9.308 proc. pagal terminą.

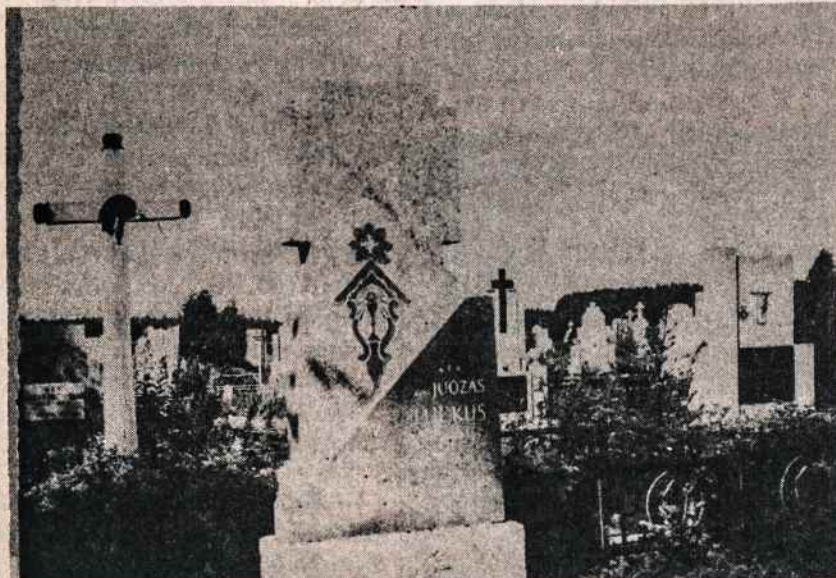
KIEKVIENA TAUPOMOJI SAŠKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, išskyrus penktadieniais iki 6 v.v. ir šeštadieniais iki 5 v.v.

Apie paskolų ir sertifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma teirautis KASOJE darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos vėliausios informacijos.

Kun. J. Luckaus mokiniai, susitikę po daugelio metų Vilniuje. Viduryje su margu švarku inž. J. Mikaila iš JAV, kiti gyvena Lietuvoje.

A. a. J. Luckaus paminklas Prienų kapinėse.

fine jewelry
precious stones

GEMPORT

ROUTE 25A, NORTHPORT, LONG ISLAND, NEW YORK 11768 516/261-8028

Open daily, 9-6 Fridays until 9
Sunday 12-6

Atvykite ir pamatykite mūsų gausų gintarinių papuošalų rinkinį iš Baltijos. Mes taip pat turime didžiulį brangakmenių ir papuošalų pasirinkimą.

UNION TOURS UNION TOURS UNION TOURS

BALTIC DELIGHTS — MAY - AUGUST 1986
TOURS TO VILNIUS, RIGA, TALLINN & HELSINKI
EXCURSIONS TO KAUNAS, TRAKAI & DRUSKININKAI

12-18 DAY TOURS GREAT VALUE RATES FROM
\$1251.00 - \$1920.00
5 Nights Vilnius MINI TOURS 10 Nights VILNIUS
CULTURAL TOURS
PLEASE SEND 1986 BROCHURE

NAME.....

CITY.....STATE.....

HONE.....HOME.....OFFICE.....

FOR INFORMATION ABOUT BARGAIN MAY MINI TOURS
CALL STEPHANIE HORTON 212 683-9500
PLEASE CORRESPOND IN ENGLISH

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1986 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiam skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiems kitiems prenumerata — 15 dol. metam.

Sluščiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

Lietuvių Enciklopedijos papildomas 37 tomas gaunamas Darbininko administracijoje. Tomas turi per 680 psl. Kaina 35 dol., persiuntimo išlaidom pridėti dar 2 dol. Rašyti: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Šventojo Kazimiero Penkšimtis" — jubiliejinis leidinys su daugybe iliustracijų iš minėjamų Vatikane, Amerikoje ir kitose lietuvių kolonijose, 478 psl. Įrišta į kietus viršelius. Redaguoto B. Raugas. Kaina 15 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

NAUJA PLOKŠTELĖ

Širdis dar gyva. — Montrealio vyrų okteto įdainuota plokštelė, 11 lietuviškų kūrinių: Ramovėnų maršas, Čia mano tėvynė, Onytė, Prie skaidrios versmės, Tėvynė, Širdis dar gyva, Naktis graži, Mano kraštas, Ką kalbėjo saulė žiedui. Kaina 10 dol. Persiuntimo išlaidoms pridėti dar 1 dol.

tuojau įsikišdavo įspėdamas ir pamokydamas. Jo pastabos dažnai likdavo atmintyje visam gyvenimui.

Katalikiškoji "Žiburio" gimnazijoje Prienuose, be lietuvių katalikų, buvo daug mokinių protestantų tikybos, o taip pat žydų. Kun. Luckus visus lygiai traktavo, visiems lygiai teisingas buvo. Todėl ir daugeliui metų praėjus, buvę mokiniai jį prisimena. "Jo darbų pėdsakai negreit bus užnešti laiko dulkių", — rašoma viename laiške iš Lietuvos.

Ig. Medziukas

FAVORITE LITHUANIAN RECIPES — Videokasetė su lietuviškų valgių receptais. Graži dovana draugėm amerikietėm. Kasetė spalvuota ir angliškai padaryta 1 1/2 - 2 val. ilgio. \$24.95 viena kasetė. Persiuntinimas (postage and handling) 2 dol. Siųskite čekius arba money orders "American Dream Video" vardu.

AMERICAN DREAM VIDEO
P. O. Box 82 DEPT. LR
JACKSONVILLE, AR 72076

1986 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

14 - 18 DIENŲ KELIONĖS, 10 DIENŲ LIETUVOJ

14 DIENŲ — LIETUVA IR RUSIJA

Kelionė 716: liepos 16 — liepos 29 — \$1,699. Maskvoj 1 diena, Vilniuj 10, Maskvoj 1. Swissair iš JFK ir Bostono

15 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 101: Rankdarbių paroda. Spalio 1 - spalio 15 — \$1,599.

Kelionė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,499. Vilniuj 10 dienų, Kaune 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

18 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, SUOMIJA

Kelionė 812: rugpjūčio 12 - rugpjūčio 29 — \$2,059. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 10, Leningrade 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

10-17 DIENŲ KELIONĖS, 7 DIENOS LIETUVOJE
10 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 915: rugsėjo 18 - rugsėjo 27 — \$1,449. Vilniuj 7 dienos, Helsinky 1. Finnair iš JFK.

14 DIENŲ — LIETUVA, UKRAINA, RUSIJA IR VENGRIJA

Kelionė 610: birželio 12 - birželio 25 — \$1,669.

Kelionė 708: liepos 10 - liepos 23 — \$1,669.

Kelionė 819: rugpjūčio 21 - rugsėjo 3 — \$1,669. Kijeve 2 dienos, Vilniuj 7, Maskvoj 1, Budapešte 2. Swissair iš JFK ir Bostono.

15 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 603: birželio 3 — birželio 17 — \$1,849.

Kelionė 701: liepos 1 — liepos 15 — \$1,849.

Kelionė 929: rugsėjo 29 — spalio 13 — \$1,599. Maskvoj 2 dienos, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2, Finnair iš JFK.

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

Kelionė 617: birželio 17 - liepos 3 — \$1,799.

Kelionė 916: rugsėjo 16 - spalio 3 — \$1,699. Traukiniu iš Varšuvos į Vilnių, Vilniuj 10 dienų, traukiniu iš Vilniaus į Varšuvą, Varšuvoj 2, Frankfurte 1. Luftansa iš JFK IR Bostono.

13 - 14 DIENŲ KELIONĖS, 5 DIENOS LIETUVOJE
13DIENŲ —LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

Kelione 920: rugsėjo 21 - spalio 3 — \$1,799. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Romoj 4, Florencijoje 1. Alitalia iš JFK ir Bostono.

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, AUSTRIJA, BAVARIJA
Kelionė 722: liepos 22 - rugpjūčio 4 — \$1,829. Maskvoj 2 dienos, Vilniuj 5, Vienoj 2, Miunchene 3, Lufthansa iš JFK ir Bostono.

Kelionės kainos nustatytos pagal tarifus, veikusius 1985 gruodžio 1. Kelionių kainos gali keistis, besikeičiant kelionių lėktuvais kainom. Visiems klientam bus pritaikytos pigiausios oro kelionės.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškviatimo dokumentus

nuperkan automobilius, kooperatinius butus ir kitas

dovanas giminėm Lietuvoje

tarpininkaujam palikimų sutvarkyme

RYTŲ EUROPOS
TAUTŲ RŪPESČIAI

70-jame dešimtmetyje kilus JAV susidomėjimui juodosios rasės klausimais, pamažu atsirado didesnis susidomėjimas ir įvairiomis kitomis tautinėmis grupėmis, ypač ruošiantis minėti JAV įsikūrimo 200 m. sukaktį, beveik kiekviena tautinė mažuma siekė ne tik prisidėti savo tautine kultūra prie iškilnių pajavainavimo, bet ir ta proga išskirti jos indėlį į bendrą visos Amerikos kultūrinį ir civilizacinį gyvenimą.

Tas susirūpinimas tautinėmis mažumomis New Jersey valstijoje rado savo išraišką įvairių tautinių mažumų pasitarimų pagedavimu, kad jų reikalais nuolat rūpintis prie N.J. gubernatoriaus įstaigos būtų sudaryta: patariamoji tautinių mažumų taryba. Tokį pagedavimą praktiškai įgyvendino dabartinis valstijos gubernatorius Thomas H. Kean savo pirmosios kadencijos metu.

Ši taryba, kurioje lietuviams atstovauja prof. dr. Jokūbas Stukas, savo didžiausią dėmesį atkreipė į Rytų Europos tautų istorijos ir socialinių mokslų dėstytojų aukštesniosiose valstijos mokyklose, nes čia kaip tik buvo pastebėta labai didelių trūkumų arba visai tų tautų istorijas ignoruojant arba klaidingai interpretuojant.

Ši taryba balandžio 15 Rutgers universiteto Busch skyriaus Piscataway, N.J., patalpose surengė vienos dienos konferenciją Rytų Europos klausimams Amerikos švietimo sistemoje apžvelgti. Konferencija truko nuo 9 val. ryto iki 4:30 val. popiet, o ją atidarė patariamasis tarybos pirmininkas dr. Thaddeus V. Gromada, valstijos kolegijos Jersey City, N.J., profesorius. Konferenciją sveikinė Rutgers universiteto prorektorius dr. Kenneth W. Wheeler, N.J. gubernatorius Thomas H. Kean ir Valst. departamento Užsienio tarnybos instituto Sovietų ir Rytų Europos studijų pirmininkas dr. Tonu Parming, o pietų pertraukos metu konferencijos dalyviams kalbėjo JAV Švietimo departamento pasekretorius Gary L. Bauer. Savo kalbose visi jie palietė kurį nors Rytų Europos tautos nesidomėjimo, ignoravimo ar klaidingų įsitikinimų klausimus ir ragino imtis priemonių tam pašalinti.

Išklausius atidaromąsias kalbas, konferencijos dalyviai, kurių daugumą sudarė aukštesniųjų mokyklų istorijos ar sociologijos mokslų dėstytojai ar atskirų švietimo rajonų šiuo mokslo šakų vadovai, galėjo pasirinkti atskirus seminarus, kurių viename buvo svarstomas rytų europiečių traktavimas istorijos ir socialinių mokslų vadoveliuose, o antrame — dėstyimas apie dabartinę Kubą ir Rytų Europą. Pirmajam seminarui vadovavo Rutgers universiteto dėstytojas Adam Scrupski, o referentais: Rutgers universiteto tyrimų programų direktoriaus pavaduotojas Francis Baran, advokatas ir autorius Bohdan Vivitcky ir Prentis Hall leidyklos vykdomoji socialinių studijų redaktorė B'Ann Wright.

Popietiniu metu taip pat buvo net trys seminarai, nagrinėjusieji Rytų Europos klausimų įjungimą į dabar egzistuojančias pasaulio istorijos ir moderniosios Europos istorijos programas; Rytų Europos klausimų įjungimą į dabar vartojamas Amerikos istorijos ir socialinių mokslų programas ir socialinių mokslų literatūros ir meno dalykų programas.

Seminarų vadovais ir referentais buvo parinkti savo srities žinovai, vidurinės kartos rytų europiečiai. Reikia apgailestauti, kad iš lietuvių mokslininkų, arčiausiai gyvenančiam istorikui Alg. Budreckiui negalint dalyvauti, niekas pranešė jais ir nedalyvavo. Klausytojais dalyvavo net 4: dr. Jokūbas Stukas, dr. Valentinas Šernas, Julius Veblaitis ir Kazimieras Jankūnas.

Konferencijos dalyviams ta proga buvo išdėstyta Rytų Europos klausimais mokslinės literatūros, brošiūrų ir pamfletų. Čia buvo atstovaujama Baltijos studijų draugija (Assoc. for the Advancement of Baltic Studies), latviai, lenkai ir gudai. Galėjo čia būti ir lietuvių autorių leidinių, bet jų nebuvo.

K. J.

Lietuvių Bendruomenės JAV rytinio pakraščio apygardų ir apylinkių atstovų suvažiavimas vyks gegužės 10 Kultūros Židinio, Brooklyne.

A.A.

MILDAI PETRUTYTEI

mirus, josios tėvelius Reginą ir Alfonsą, sesutes Gitą ir Norą Petručius bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi.

Irena ir Jonas, Rytas su šeima, Rasa ir Justinas Vilgalai

PADĖKA

1986 m. kovo mėn. 11 d. mirė dipl. ekonomistas inžinierius

A.A.

JUOZAS KUNCAITIS.

Po gedulingų pamaldų Our Lady of Victory bažnyčioje (Centerville, Ma.) kovo 14 buvo palaidotas Saint Francis Xavier kapinėse, Cape Cod.

Dėkojame Rev. Michael R. Dufault už atnašautas Šv. Mišias ir už palydėimą ir maldas kapinėse.

Dėkojame Č. Mickūnui už tartą žodį Lietuvių Bendruomenės ir Inž. Architektų s-gos vardu.

Dėkojame už gausiai užprašytas Šv. Mišias, dalyvavimą pamaldose, laidotuvėse ir gedulinguose priėmimuose.

Dėkojame poetui St. Santvarui už ten tartą žodį, sonetą ir nekrologą spaudoje.

Dėkojame visiems aukojusiems (vietoj gėlių) Lietuvių Fondul.

Dėkojame už pareikštas užuojautas spaudoje. Ypatinga padėka draugams iš Clevelando.

Dėkojame kun. Kontautui, Šv. Petro bažnyčios klebonui Bostone, už balandžio mėn. 13 d. atnašautas Šv. Mišias. Muz. J. Kačinskui, chorui ir solistui B. Povilavičiui už gražų giedojimą.

Mūsų nuoširdžiausia padėka bičiulams Santvarams ir Rūteniams, kurie sunkiose valandose stiprino ir guodė.

Ačiū visiems už pareikštas užuojautas ir parodytą nuoširdumą.

Liūdinti Šeima

NEW YORKO
NAUJENOS

Už a.a. Monikos Juodienės sielą mišios bus aukojamos gegužės 3, šeštadienį, 9 val. ryto lietuvių pranciškonų koplyčioje, Brooklyne. Mišias užprašė, galinčius ateiti ir pasimelsti kviečia Lietuvių Katalikių Moterų Kultūros Draugija.

Apreiškimo parapijoj Brooklyne pirmosios komunijos iškilmės vyks gegužės 4, sekmadienį, per 11 val. mišias. Vaikučius nuoširdžiai globoja ir ruošia seselė Urbana.

Lietuvių dailininkų paroda vyks Kultūros Židinyje gegužės 3-4. Ją rengia Chicago "Galerija". Parodoje bus išstatyta dail. V. Petravičiaus, V. Virkau, V. Igno, M. Stankūnienės, Ž. Mikšio, A. Kezio, Z. Sodeikienės, A. Marčiulionienės ir kitų darbai. Atidarymas bus gegužės 3, šeštadienį, kurio metu kalbės Algimantas Kezys parodos organizatorius.

Gegužinės pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje vyks kiekvieną sekmadienį 15 min. prieš 11 val. Mišias.

Rasa Bobelytė - Brittain — N. Y. radijo stoties, veikiančios 106.7 FM banga, darbuotoja, klausytojams pažįstama Rasa Kaye pravarde, gavo iš Amerikos skautijos aukščiausią atžymėjimą "Už puikų reportažą apie skautus New Yorko mieste". Atžymėjimas įteiktas Sheraton Center viešbutyje priešpiečių metu. Josios radijo interviu su skautijos veikėju Richard Ruffino buvo perduotas per savaitinį "Vista" programą.

"Darbininkas" yra pripažintas ne tik lietuvių, bet ir kitataučių tarpe kaip vienas iš įtakingesnių lietuvių laikraščių. Jo visi komplektai yra nufilmuoti ir laikomi įvairiose lietuvių ir amerikiečių bibliotekose. New Yorko miesto biblioteka tuos kompleksus, kaip pavyzdį, liečiantį užsieniečių spaudą, yra įtraukusi į savo pagrindinius katalogus. "Darbininkas" yra pripažintas ir Jungtinėse Tautose. Ten jam atstovauja kaip pilnai akredituotas "Darbininko" korespondentas Kęstutis K. Miklas, kurio straipsnius, liečiančius Jungtines Tautas, skaitote ir "Darbininke".

Mylimai

A.A. MILDAI PETRUTYTEI

mirus, tėvelius Reginą ir Alfonsą Petručius, sesutes ir močiutę dr. Valeriją Norvaišienę giliai užjaučiame ir drauge liūdime.

Jadvyga Gečiauskienė
Teresė ir Algimantas Gečiai

Buvusiam New Yorko skautų Tauro tunto tuntininkui,

A.A.

EDVARDUI LIOGIUI

mirus, žmonai Blirutei, jo sūnums - skautams Viktorui ir Tomui, giminėms bei artimiausiems reikšdami giliai užuojautą kartu liūdime.

New Yorko skautai ir skautės

A.A.

EDVARDUI LIOGIUI

mirus, žmoną Birutę ir sūnelius, seseris, brolius ir jų šeimas ir visus artimuosius giliai ir nuoširdžiai užjaučiame.

Danutė, Stasys,
Ligija ir Stasys Jr. Biručiai

Lietuvos vyčių 12 kuopos Manhattane, N.Y. susirinkimas įvyks Aušros Vartų parapijos salėje, sekmadienį, gegužės 4, tuojau po 11 val. sumos. Po susirinkimo užkandžiai. Kuopos pirmininkas, Ed. Cook kviečia visus norinčius susipažinti su šia organizacija, atsilankyti į susirinkimą.

— Kun. A. Miciūnas, MIC, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, Worcester, Mass., eis kapeliono pareigas kelionėje į Lietuvą ir Lenkiją birželio 22 - liepos 2. Kaina 1,470 dol. Kurie norėtų prisidėti prie šios kelionės ir gauti daugiau informacijų, gali kreiptis adresu: Rev. A. Miciūnas, MIC, 41 Providence St., Worcester, Mass. 01604.

Aušros Vartų lietuvių parapijos bažnyčios New Yorke, N.Y., vidus atnaujintas iš pagrindų. Įrengti nauji suolai. Įstatyti vitražai, kurie anksčiau puošė Angelų Karalienės bažnyčią. Pirmos iškilmingos pamaldos atnaujintoje bažnyčioje bus per Sekmines, gegužės 17, 1 val. popiet. Klebonas kun. V. Palubinskas kviečia parapiečius ir prijauniančius dalyvauti pamaldose ir vaišėse, kuriom reikia rezervuoti vietas. Skambinti 212 255-2648.

Kultūros Židinio pavasario šventė šiemet įvyks gegužės 11 su Motinos Dienos minėjimu, pamaldomis ir gegužine. Rudenį Židinio labai bus ruošiamas koncertas arba vaidinimas.

NAUJAUSI LEIDINIAI

J. Vilčinsko stambus veikalas "Lietuvos Socialdemokratija kovojė dėl krašto nepriklausomybės", 15 dol. Irišta į kietus viršelius — 20 dol.

P. Čepėno "Naujųjų laikų Lietuvos Istorija" II tomas. Irišta į kietus viršelius. 25 dol.

K. Jūros "Peržengsiu Rubikoną". Eilėraščiai. 4 dol.

B. Raugo "Šv. Kazimiero penkšimtis". Irišta. Istorinė apžvalga. 15 dol.

P. Erklėno "Vėjo vartai". Novelės. 7 dol.

J. Gintario "Žodžiai nuo Nemuno". Eilėraščiai iš Lietuvos. 8 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos, lietuviškos plokštelės, suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y., 11207.

BOSTONO
ŽINIOS

Po Laisvės Varpo koncerto

Kultūrinės Laisvės Varpo radijo programos vedėjas Petras Viščinis ne tik savo įdomiomis programomis klausytojus džiugina, bet rengia ir koncertus, vaidinimus tai radio valandėlei paremti — išlaikyti. Visuomet stengiasi tiems renginiams surasti naujų talentų, rečiau girdėtų solistų ar kitokių menininkų.

Balandžio 16, ne tik vietas — Bostono — visuomenė, bet ir iš toliau atvykę, galėjo gerėtis sveičiais iš Kanados — soliste Slava Žemelyte, smuikininke Regina Bankiene ir pianistu-akompaniatorium Jonu Govėdu.

Programa buvo gerai paruošta ir dėmesingai išklausa. Publika savo pasitenkinimą parodė ilgai menininkams, apdovanojtiems gelėmis, plodama.

Norintieji galėjo pasivaikinti skaniais valgiais ir pabendrauti su sveičiais bei savo tarpe pasidalinti gražiais koncerto įspūdžiais. Rengėjams priklauso padėka už gerai suorganizuotą renginį.

"Berželis" Minkų renginy

Seniausios lietuviškų radijo programų valandėlės Naujojo Anglijos vadovai Valentina ir Steponas Minkai atžymėjo 52 metų sukaktį balandžio 13 So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos auditorijoje.

Programa pradėta Stepono Minkaus pasveikinimu ir Laimės Valitkaitės - Kontautienės laimėjusios the Golden Poetry Award, jos sukurtu ir perduotu eilėraščiui "Gyvenimas".

Hartfordo dainos ir šokių vietetas "Berželis", vadovaujamas Dalios Dzikienės, gausiai susi-

rinkusiems žiūrovams parodė dainos ir šokių pyne "Kelonė į Lietuvą aplink pasaulį".

Čia atvaizduota keliaujančio jaunimo per įvairius pasaulio kraštus šokiai, dainos ir įpinta lietuviškų papročių ir stilizuotų šokių.

Sumaniai pynė sutvarkyta ir gerai pritaikyta Alfonso Dzikio muzika darė pasigerėtiną įspūdį lietuviškų jaunimo, kuris skiria nemažai laiko tokiam pasiruošimui nuo savo tiesioginių įsipareigojimų.

Buvo loterija ir norintieji galėjo pasistiprinti šeiminiškės Monikos Plevokienės ir jos pagalbininkų pagamintais valgiais ir skanumynais.

Vadovai Valentina ir Steponas Minkai dėkingi visiems atsilankiusiems, finansškai ir aukomis ar kaip kitaip prisidėjusiems prie šios radijo valandos palaikymo.

RENGINIAI

Gegužės 4, pirmąjį gegužės sekmadienį, Motinos dienos minėjimą rengia moterų klubas.

Gegužės 17 Kultūros Tarybos premijų įteikimo šventė.

Spalio 5, sekmadienį, 3 val. popiet su etnografiniu ansambliu "Sodautė". Rengia LTI Bostono skyriaus valdyba.

Lapkričio 16, sekmadienį, 3 val. popiet audinių paroda. Rengia LTI Bostono skyriaus valdyba.

BOSTON MASS — WLYN 1360 4 M. bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 71 Ferragut Road, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268 - 2515.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti banką ar juos atimti, tci galite atlikti namie bet kurio laiku. Jūsų slaptą gavę, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisiūda ir užtikrinamas, kad jūsų pinigai gausite pilną procentus, leidžiamus įstatymų.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE 486 West Broadway South Boston 9 AM to 3:30 PM Monday thru Friday Saturday 10 AM to 1 PM 768-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE 749 Gulliver Blvd. 8:30 AM to 5:30 PM Mon., Tues., Wed. & Fri. Thurs. - 8:30 AM to 7:30 PM Saturday & 30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank "ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

"Amber Holidays"

1986 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Gegužės 7	— 1344.00	Rugpjūčio 14	— 1555.00
Gegužės 20	— 1665.00	Rugsėjo 2	— 1885.00
Birželio 18	— 1539.00	Rugsėjo 17	— 1421.00
Liepos 16	— 1731.00	Spalio 1	— 1538.00
Liepos 21	— \$1348.00	Gruodžio 26	— 1476.00

Keliolnų ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalui skambinkite:

1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados skambinkite 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway, P.O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Įstalgai vadovauja: Aldona ADOMONIS IR ALBINA RUDŽIŪNAS

Norintiems atsikvėsti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

DARBININKAS

Redakcija.....(718) 827-1352
Administracija.....(718) 827-1351

Spaustuė.....(718) 827-1350
Vienuolynas.....(718) 235-5962
Vyskupas.....(718) 827-7932
Salė (kor.).....(718) 827-9645
Salės adm.....(718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: gegužės 3, šeštadienį, Tautos Fondo suvažiavimas, Lietuvių Atletų bingo grupės metinis susirinkimas. Gegužės 4, sekmadienį, "Kasos" metinis susirinkimas. Šeštadienį ir sekmadienį — parodos.

Motinos dienos minėjimas Apreiškimo parapijos salėje vyks gegužės 4, sekmadienį, 12 val. Kalbės Alfonsas Samušis. Rengia Lietuvių Katalikių Moterų 29 kuopa.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM balandžio 27, sekmadienį, Elizabeth, N.J., Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos bažnyčioje suteikė Sutvirtinimo sakramentą 53 vaikučiams. Vakare dalyvavo "Lietuvos atsiminimų" radijo 45 metų sukakties minėjime, Newark, N.J.

Kultūros Židinio Pavasario Šventė ir Motinos Dienos minėjimas įvyks gegužės 11, sekmadienį. Pamaldos bus 12 val.; po to iškilmės prie kryžiaus ir pasisvečiavimas Židinio patalpose. 9 val. ryto mišios lietuvių pranciškonų koplyčioje už gyvų ir mirusių Tautos Fondo geradarių bei žuvusių už Lietuvos laisvę. 10 val. suvažiavimo atidarymas Kultūros Židinio salėje.

Tautos Fondo metinis suvažiavimas įvyks gegužės 3, šį šeštadienį, Kultūros Židinio patalpose. 9 val. ryto mišios lietuvių pranciškonų koplyčioje už gyvų ir mirusių Tautos Fondo geradarių bei žuvusių už Lietuvos laisvę. 10 val. suvažiavimo atidarymas Kultūros Židinio salėje.

Apreiškimo parapijos bažnyčios atnaujinimo fonde jau surinkta 54,522.38 dol.

N. Y. lietuvių vyrų choro "Perkūnas" metinis koncertas ir balius įvyks birželio 7, šeštadienį, Kultūros Židinio patalpose.

Perkūno choras koncerto metu Kultūros Židinyje. Nuotr. L. Tamošaičio

RINKTINĖ LIETUVIŲ DAILININKŲ

PARODA

vyks gegužės 3 - 4 d. Kultūros Židinyje
341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Parodoje su savo darbais dalyvauja dailininkai: V. PETRAVIČIUS, V. VIRKAU, Z. SODEIKIENĖ, Ž. MIKŠYS, M. STANKŪNIENĖ, V. IGNAS, A. KEZYS, E. MARČIULIONIENĖ, R. VIESULAS ir kiti.

Parodos atidarymas gegužės 3, šeštadienį, 7:30 val. vak. Programoje: ALGIMANTO KEZIO žodis apie parodą; ALGIMANTO KEZIO susuktas dokumentinis filmas apie istoriką, "Darbininko" redaktorių, ateitininkų federacijos vadą prof. SIMĄ SUŽIEDĖLĮ.

Po programos EUGENIJOS KEZIENĖS paruošta kavutė. Lankymo valandos gegužės 4, sekmadienį, nuo 12 iki 5 val. popiet.

Visus atsilankyti kviečia

CHICAGOS "GALERIJA"

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, gegužės 17 suteiks kunigystės šventimus dviem kunigams pranciškonams Kennebunkport, Maine. Gegužės 22 vyskupas ilgesniam laikui išvyksta į Europą. Aplankys lietuvių telkinius Anglijoje, Škotijoje, Prancūzijoje, Belgijoje ir Šveicarijoje. Užsuks ir į Romą. Į New Yorką grįš liepos 14.

Jaunių-jaunuolių ateitininkų sueiga įvyks gegužės 3, šeštadienį, tuoj po lituanistinės Maironio mokyklos pamokų Kultūros Židinyje. Prašome visus dalyvauti.

KASOS, lietuvių kredito unijos, susirinkimas įvyks gegužės 4, sekmadienį, Kultūros Židinyje. Pradžiai nukeliama iš 2 val. popietį 2:30 val. popiet, kad galėtų suspėti Apreiškimo parapijos salėje vykstančio Motinos Dienos minėjime dalyviai.

Dail. Prano Lapės kūrinių paroda įvyks gegužės 17-18 dienomis Kultūros Židinyje. Parodą organizuoja ir globoja vyr. skaučių "Vilija" židiny.

Baltų Studijų Draugija (AABS) gavo iš Federalinio humanitarinių mokslų paramos fondo (NEH — National Endowment for the Humanities) 50,000 dol. stipendiją. Ji bus įteikta, jei draugija iki 1989 susirinks trigubai didesnę sumą. Aukos iš įvairių šaltinių jau plaukia. Siekiant surinkti reikiamą sumą, draugija New York Yacht Club patalpose gegužės 3 rengia priėmimą su šampanu. Vakaronės garbės pirmininkais yra Zbigniew Brzezinski ir Jeane Kirkpatrick. Rengimo komitete dalyvauja lietuviai, latviai ir estai. Lietuviams atstovauja Aldona Klivečka, Aldona Martišaus, Audra Misiūnas, Virginija Sirusas, Jack Stukas, Elona Vaišny, Eglė Žilionis-Dudėnas. Dalyviai aukoja 100 dol. ar daugiau nuo kiekvieno asmens. Vakaronės metu bus pagerbti: Gunnar Birkerts — latvių architektas, Ivar Ivask — estų poetas ir kritikas, Tomas Venclova — lietuvių poetas, vertėjas ir kovotojas už žmogaus teises.

Lietuvių Atletų Klubu valdyba dėkoja KASAI už 200 dol. auką New Yorko sportininkų kelienei į sporto šventę Hamiltone paremti. Malonu, kad bent viena lietuvių organizacija jaučia pareigą padėti mūsų jaunimui.

Operos solistė Daiva Mongirdaitė dainuoja "Darbininko" 70 metų sukakties koncerte Kultūros Židinyje balandžio 13. Jai akomponuoja tarptautinis virtuosas pianistas William Smiddy. Nuotr. L. Tamošaičio

NELAUKIME KITŲ, NES KITŲ NĖRA

Kiekvienais metais Pabaltijo Moterų Taryba, pavasarį, ruošia savo tradicinį pobūvį — pamini savo sukaktį, o Tarybos pirmininkės pasikeičia pirmininkavimo pareigomis. Toks pobūvis šiais metais įvyko balandžio 20, sekmadienį, Estų namuose, New Yorke. PM Tarybos 39 metų sukakties proga žodžiu sveikino Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis, Estijos generalinis konsulas E. Jaakson, Latvijos pasiuntinys atstovas V. Kreichbergs ir pavergtų tautų atstovas. Po kiekvieno kalbėtojo buvo sugiedami jų tautų himnai. Raštu sveikino Lietuvos atstovo Washingtono žmona O. Bačkienė, LMKF garbės pirm. V. Zaulienė, visuomenininkė H. Kulber. Visų trijų Pabaltijo nepriklausomų valstybių konsulų kalbos aktualios, išryškina šiuo dienų pavergtų Pabaltijo būklę, ir yra grynai politinio pobūdžio.

Po to vyko meninė dalis. Jauna estė dainininkė sopranas V.V. Allik, su savo koncertais garsėjanti amerikiečių publikoje, padainavo 8 dainas. Pianinu ją palydėjo estė E. Banning, kurios koncertas neužilgo įvyks Carnegie salėje. Dainininkė ir pianistė žavėjo savo muzikiniais laimėjimais bei žavinga išvaizda. Auditorija jas labai šilta įvertino.

Pagrindinė kalbėtoja jauna estė Mari A. Rikken — narė Amerikos estų Tarybos Pabaltijo reikalui. Nors jauna amžiumi, tačiau pasireiškė kaip subrendusi, sumani kovotoja už pabal-

New Yorko žinių dar yra septyniame puslapyje.

KALBANT APIE HOLOCAUST MUZIEJŲ

Pradedama Washingtono Holocausto muziejaus statyba nacių nusikaltimams pavaizduoti. O kodėl tik nacių nusikaltimams?

Amerikos Lietuvių Taryba informuoja "Darbininko" Nr. 13, 1986 m., apie pasiūstą raštą prezidentui Reaganui, kad reikia tame muziejuje pavaizduoti ne vien nacių vykdytą genocidą, bet taip pat ir Sovietų Sąjungos vykdytą ir tebevykdomą genocidą Pabaltijyje, Ukrainoje ir kitose komunistų užgrobtose šalyse.

Bet vieno Amerikos Lietuvių Tarybos rašto juk nepakaks. Todėl laukiame paraginimo ir informacijų bei veiklos iš mūsų veiksmų. Pasikvietę talkon latvius, estus, ukrainiečius, gal ir lenkus, kontaktuodami prezidentą Reaganą, valdžios atstovus, asmenis, turinčius reikalų su to muziejaus tvarkymu, tikrai sulauktume apčiuopiamų rezultatų ir nereikėtų vieniems kitų kaltinti už neveiklumą ir apsilėdimą.

Ilgiau laukti jau nebegalima, nes vėliau bus per vėlu.

Vyt. Vaičiulis

tiečių teises. Jos sklaidi, gerai paruošta kalba, paremta faktais, pasiekė klausytojų širdis ir galvosenas. Ji įdomiai apibūdino kas yra komunizmas. O tai ilgų metų procesas, priverčias žmogų pasiduoti, nutilti. Antrasis Pasaulinis karas nepasibaigė. Jis tęsiasi ir šiandieną. Pabaltijo kraštai tebėra okupuoti. Ten veikia rezistencija, o mes baltai, įsikūrę laisvuose kraštuose, esame politiškai atakuojami — esame kaltinami nacių kolaborantais, žydų naikintojais. Mūsų egzistencija atsidūrė rizikoje. JAV nekreipia į mus dėmesio, mums nepadeda. Taigi turime patys gintis, ieškoti teisybės. OSI, susidėjusi su KGB, kelia pabaltiečių bylas už žydų genocidą, remdamiesi vien sovietų melagingais, suklustais dokumentais. Ir štai dar viena nelaimė — mus yra apgaubusi apatija. Vyresnį kartą rezignuoja, o jos pagalba reikalinga. Kovojantiems prieš OSI ir KGB konspiraciją reikia visų pabaltiečių paramos — lešų. Prelegentės kalba buvo jaudinanti. Dažnas pasijuto kaltas — per mažai atiduodas ir prisidedas savo pačių rytojaus saugumui užtikrinti. Kalbėtoja pabrėžė, kad yra atėjęs pats laikas visiems baltams, be išimties, jauniems ir seniems, reaguoti į KGB ir OSI baltams primetamus karo nusikaltimus, nelaukti kitų, nes kitų nėra.

Po šios energingos kalbėtojos žodžio vyko PM Tarybos pirmininkavimo pareigų perdavimas lietuvi — Aldonai Noakaitei Pintsch, kuri yra Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkė.

Pabaltijo Moterų Tarybą sudaro estų, latvių, lietuvių moterų atstovybės, po 8 kiekvienos reikia visų pabaltiečių pirmininkės kiekvienais metais keičiasi PM Tarybos pirmininkavimo pareigomis. PM Tarybą su-

dar daugumoje vyresnio amžiaus moterys, motinos, močiutės, su keliomis išimtimis iš jaunesnės generacijos atstovių.

Nors ir esame sulaukę pensininkų amžiaus, tai nereiškia, kad nesame dėlto reikalingos moterų veikloje. Priešingai, vyresnių moterų atsakomybė ir pareiga yra labai svarbi, nes daug priklauso nuo mūsų įtakos šeimoje, kad mūsų vaikai, vaikiai būtų jautrūs mūsų pavergtos tautos bylai. Mūsų pareiga inspiruoti savo jaunimą aktyviai reikštis, kitataučių tarpe informuojant apie sovietų daromas skriaudas jų pavergtuose kraštuose.

Mes, vyresnio amžiaus atstovės, esame labai dėkingos ir laimingos, kai mums į talką ateina jaunos jėgos, vienos jų neatsisako PM Tarybos pirmininkavimo pareigų, kitos ateina su gerai paruoštomis paskaitomis; tokios — tai mūsų deimantukai.

PMT ir Lietuvių Moterų Atstovybė nuoširdžiai dėkinga visiems už atsilankymą. Atsilankiusieji padėsinos mus, įvertino mūsų pastangas. Lietuvių Moterų Atstovybė ypač dėkinga Lietuvos generaliniam konsului A. Simučiui už pasveikinimą ir paskaitą inspiruojančią kalbą. Padėka priklauso J. Simutienei — LMKF garbės narei už dalyvavimą mums taip svarbiame pobūvyje. Padėka gražiai lietuvių grupei, kurią sudarė: V. Cečėtienė, E. Donahue, M. Jasėnienė, M. Klivečkienė, J. Laucevičienė, S. Skobeikienė, V. Sutkuvienė, J. Vytuvienė, M. Ulėnienė, J. Zabalskis, I. Banaitienė. Šiame pobūvyje dalyvavo 78 asmenys.

Po oficialios ir meninės dalies vyko vaišės. Įdomiai buvo pakenklinti tautybių stalai su tautybių spalvotomis žvakučėmis. Vaišės paruošė estės. Ateinančiais metais ši pareiga atiteks lietuviams.

I. Banaitienė

LIETUVIŲ KATALIKIŲ MOTERŲ SĄJUNGOS 29 KUOPA RUOŠIA

MOTINOS DIENOS MINĖJIMĄ

gegužės 4, sekmadienį, 12 val. Apreiškimo parapijos salėje. Kalbės ALFONSAS SAMUŠIS. Bus vaišės. Auka 5 dol. Pelnas skiriamas bažnyčios remonto fondui. Visuomenė kviečiama atsilankyti.

LIETUVIŲ FEDERALINE KREDITO UNIJA

KASA

Š.m. gegužės 4 sekmadienį, 2:30 val. p.p. Kultūros Židinyje šaukia metinį narių

SUSIRINKIMĄ

Programoje pranešimai, rinkimai į Tarybą, diskusijos, vaišės.

Registracija prasidės nuo 1:30 val. po piet. Prašome nesivėluoti.